

**Sola
kommune**

Ansvar for
hverandre

Plan for idrett og fysisk aktivitet

2014 - 2024

Vedtatt av Sola
kommunestyre
21.05.2015

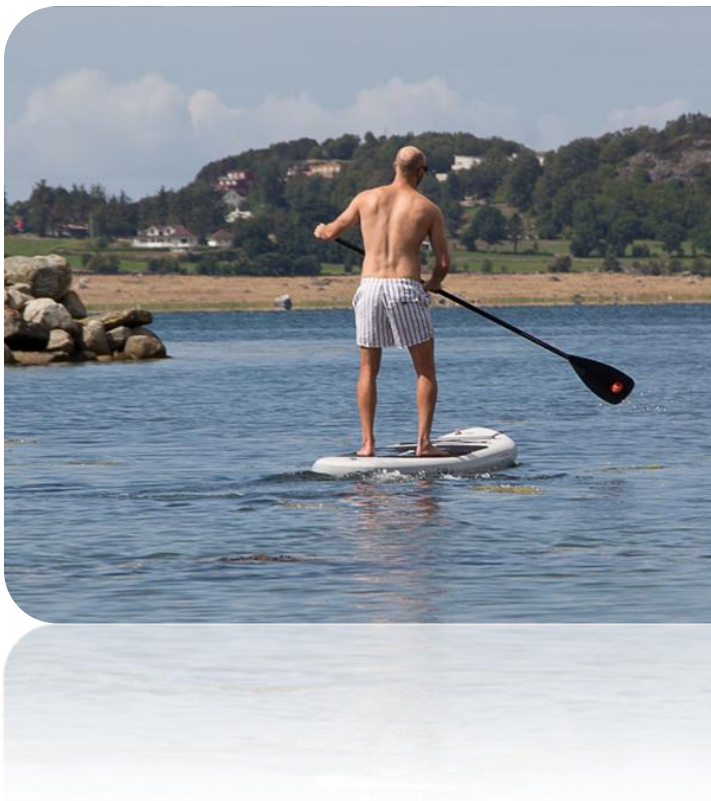

Foto: Arnt N Mehus, Sola kommune

INNHOLD

1.0	INNLEDNING	4
1.1	PLANEN SOM STYRINGSVERKTØY	4
1.2	PLANPROSESSEN	4
1.3	SAMMENHENG MED ANDRE PLANER	5
2.0	EVALUERING AV GJELDENE PLAN	5
2.1	STATUSOVERSIKT - HANDLINGSPLAN OG PRIORITERINGER GJORT I 2009.	6
3.0	MÅL OG STRATEGIER	6
3.1	HOVEDSATSINGSOMRÅDE: ALLE I BEVEGELSE!	6
3.2	SATSINGSOMRÅDE 1: AKTIVITETSBASERTE TILTAK	7
3.3	SATSINGSOMRÅDE 2: ANLEGG OG OMRÅDER	9
4.0	PLANER OG FØRINGER	14
4.1	STATLIGE FØRINGER:	14
4.2	REGIONALE FØRINGER:	15
4.3	KOMMUNALE PLANER OG RAPPORTER:	16
5.0	UTVIKLINGSTREKK	18
5.1	BEFOLKNINGSUTVIKLING	18
5.2	TANANGER-/JÅSUNDOMRÅDET	19
5.3	INNBYGGERE MED INNVANDRERBAGGRUNN	21
6.0	FOLKEHELSE	22
6.1	FYSISK AKTIVITET	22
6.2	FYSISK AKTIVITET OG PSYKISK HELSE	22
6.3	UNGDOMSUNDERSØKELSEN UNG I SOLA 2013	23
6.4	SOSIALE ULIKHETER I HELSE	24
6.5	AKTIVITETSFORMER	24
6.6	FOLKEHELSEARBEID I SOLA	24
6.7	KOMMUNALE TILBUD INNENFOR FOLKEHELSEARBEIDET RETTET MOT Å FÅ OPP ANDELEN SOM ER FYSISK AKTIVE	25
7.0	NATUR OG FRILUFT	26
7.1	DEFINISJON	26
7.2	NATUREN SOM HELSESTUDIO	26
7.3	TURVEIER OG TURSTIER - EKSISTERENDE	27
7.4	TURVEIER OG TURSTIER – FREMTIDIGE	27
7.5	SYKKEL	28
7.6	ØLBERGSKOGEN	29
7.7	MYKLEBUST SJØBAD	29
7.8	BADESTRENDENE	29
7.9	GRØNTOMRÅDER	30
7.10	FORVALTING AV UTEOMRÅDER	30
7.11	TILGANG TIL KULTURMINNER	31
8.0	IDRETT	31

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2014 - 2024

8.1	MEDLEMSKAP I IDRETTSLAG	31
8.2	STATUS IDRETTSANLEGG I SOLA KOMMUNE	32
8.3.	FREMTIDIG UTBYGGING AV IDRETTSANLEGG I PERIODEN	34
8.4.	ØKONOMI	38
8.5.	KOMMERSIELLE TRENINGSSENTER	41
9.	NÆRMILJØANLEGG	42
10.	HANDLINGSPLAN FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET SOLA KOMMUNE	43
10.1.	PRIORITERT LISTE HANDLINGPLAN	43
10.2.	UPRIORITERT LISTE OVER LANGSIKTIGE BEHOV	44
10.3.	PRIORITERT LISTE NÆRMILJØANLEGG	44
	LITTERATURLISTE/KILDER:	45
	VEDLEGG:	47
	VEDLEGG 1: BEGREPSAVKLARINGER	47
	VEDLEGG 2: ANLEGGREGISTERET TIL SOLA KOMMUNE	50
	VEDLEGG 3 – Utleie priser i kommunale anlegg og gymsaler frå 01.01.2015	55
	VEDLEGG 4. MEDLEMVERSJKT	56
	VEDLEGG 5 SOSIALE ULIKHETER I FYSISK AKTIVITET	58

1.0 INNLEDNING

Plan for idrett og fysisk aktivitet er en full rullering av gjeldende plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv fra 2009. Begrepet friluftsliv er tatt bort i overskriften, men det er ikke tatt ut av planen. Friluftsliv er en del av den fysiske aktiviteten.

Tilrettelegging for fysisk aktivitet og utbygging av idrettsanlegg er en viktig del av samfunnsplanleggingen. Det er derfor viktig å sikre nok fremtidig areal til formålet.

Sentrale myndigheter er opptatt av det som skjer innenfor feltet. Et viktig verktøy i så måte er ordningen med spillemidler. Handlingsplanen som blir revidert hvert år, er grunnlaget for prioriteringer når det gjelder spillemidler.

Det å få flere til å ta vare på sin egen helse, blant annet gjennom fysisk aktivitet, er blitt et sentralt mål i samfunnsplanleggingen. Kommunen og frivillige organisasjoner er viktige aktører for å medvirke til at enkeltpersoner og grupper får et mer aktivt og sosialt liv.

Kommunestyret vedtok høsten 2012 en kommunal planstrategi. Den vedtatte planstrategien forutsetter en rullering av plan for idrett og fysisk aktivitet i 2013. Arbeidet startet opp 2013 og blir fullført i 2014. Planprogrammet ble vedtatt av utvalg for kultur, samfunnsutvikling og miljø i juni 2013.

1.1 Planen som styringsverktøy

Planen skal være et strategisk styringsverktøy både for politikere og administrasjonen når det gjelder utbygging av fremtidige idrettsanlegg, og andre anlegg for fysisk aktivitet. Med andre anlegg menes friområder, grøntareal og turstier/veier. Planen har en handlingsdel for utbygging av idrettsanlegg og turveier som skal revideres hvert år. Denne planen er viktig i forhold til rekkefølgen på utbygging av anlegg, men også når det gjelder hvordan kommunen prioriterer sitt arbeid. Det er like fullt slik at frivillige organisasjoner og enkeltpersoners initiativ og vilje til selv å bidra med økonomiske og menneskelige ressurser vil kunne påvirke tidspunktet for realisering av ulike prosjekter.

Videre tar planen for seg konkrete tiltak for at flere kommer i bevegelse og bruker de ulike områdene som er avsatt til fysisk aktivitet. Kommunen ønsker, sammen med frivillige lag og organisasjoner, å utarbeide ulike tiltak som styrker folkehelsen i Sola kommune.

I vid forstand skal planen være et bidrag til å virkeliggjøre Sola kommune sin visjon om ansvar for hverandre.

1.2 Planprosessen

Planprogrammet ble vedtatt i juni 2013 av utvalg for kultur, samfunnsutvikling og miljø. Rådmannen satte ned en arbeidsgruppe bestående av idrettsrådgiver, folkehelserådgiver og kommuneplanlegger. Denne ble supplert med personer fra kommunens parkavdeling og planavdeling. Høringsutkastet fra

gruppa var på administrativ høring i perioden september – oktober 2014. Jæren friluftsråd og Sola Idrettsråd deltok og i denne administrative høringsprosessen. Planen ble lagt ut til 1.gangs høring etter vedtak i møte i utvalg for kultur, samfunnsutvikling og miljø den 25. november 2014.

1.3 Sammenheng med andre planer

Kommuneplanen for perioden 2015 til 2026 er under behandling og forventes sendt på høring høsten 2014, med vedtak første halvdel 2015. Visjonen om ansvar for hverandre foreslås videreført. Satsingsområdene i planperioden er helsefremmende lokalsamfunn, god oppvekst for alle, helhetlig lokalsamfunnsutvikling, bærekraftig økonomi og innovativ organisasjonsutvikling. Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet støtter opp disse satsingsområdene ved å fokusere på folkehelse, fysisk aktivitet og sikring av areal til dette.

Når det gjelder konkrete idrettsformål foreslår kommuneplanen å sette av areal til ny BMX- bane, areal til sjøsportsaktiviteter ved Sola sjø, og areal til den nye sykkelvelodromen.

Denne planen har en avgrenset omtale av bruk av sykkel, men foreslår at det skal utarbeides en egen sykkelplan og sykkelstrategi for Sola kommune.

Arbeidet med ny kulturplan for Sola kommune er påbegynt med visjon om "Kultur for alle". Kulturplanen vil ikke omhandle idrett, men vil overlappe planen for idrett og fysisk aktivitet når det gjelder tilgang til kulturminner og folkehelse.

2.0 Evaluering av gjeldende plan

Gjeldende plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv ble vedtatt i Sola kommunestyre i desember 2009. Handlingsdelen av planen er rullert årlig.

Svært mange av idrettsanlegga som ble nevnt som et behov i planen er blitt realisert. Det gjelder blant annet bygging av ny kunstgrasbane på Våganes og Dysjaland, flerbrukshall knyttet til Skadberg skole og rehabilitering av Åsenhallen.

Sola stadion er blitt rehabilitert og oppgradert, slik at den nå kan arrangere nasjonale stevner. Det er videre vedtatt å bygge skytehall i nye Forus bedriftsidrettsarena.

Når det gjelder interkommunalt samarbeid er Sørmarka Arena tatt i bruk. Denne er tilrettelagt for skøyting, isdans, curling og klatring. Kulturundersøkelsen i 2012 viste at 29 % av Sola kommunes innbyggere hadde besøkt denne hallen minst 1 gang i løpet av det siste året.

Planen sier videre at en skal prioritere Ølberskogen med lysanlegg, turveg Hafrsfjord, tursti Jåsund og tursti Myklebustfeltet. Reviderte handlingsplaner etter 2009 har i tillegg fokusert på turvei langs Tananger havn og turvei mellom Hellestø og Sele (grense til Klepp). Det har vist seg at det tar noe lengre tid å realisere planer om bygging av turveier/turstier. Realisering av turveier medfører ofte at det er mange aktører som en må bli enig med. Det gjelder grunneiere, fylkesmann, fylkeskommune osv. Pr i dag arbeides det aktivt med å realisere turveg Hafrsfjord, turvei mellom Hellestø og grense til Klepp, samt turveien mellom Jåsund og Myklebust.

Det var også et mål i planen å lage en plan for utvikling av informasjonsmateriell. Dette målet er ikke oppnådd, og det forutsettes at dette arbeidet blir gjennomført i den nye planperioden.

Ellers nevner planen behovet for møteplasser, ivaretagelsen av natur, biologisk mangfold og miljø, universell utforming og folkehelse. Alle disse momentene er ivaretatt gjennom planverk og prioriteringer fra Sola kommune sin side. Blant annet ved ansettelse av egen folkehelsekoordinator.

I hvilken grad planen er kjent utover kommunalt ansatte og politikere er vanskelig å ha noen bestemt formening om, men særlig handlingsdelen er godt kjent blant idrettslaga og idrettsrådet i kommunen.

Når kommunestyret i stor grad har fulgt opp planen med bevilgninger må en kunne si at gjeldende plan har fungert som et strategisk styringsverktøy.

2.1 Statusoversikt - handlingsplan og prioriteringer gjort i 2009.

Navn på anlegg	Status pr 2014	Merknader
Kunstgrasbane Vågan	Ferdig	
Rehabilitering av Sola Stadion	Ferdig	
Flerbrukshall Skadberg	Ferdig	
Kunstgrasbane Dysjaland	Ferdig	
Rehabilitering Solahallen	Ikke gjennomført	Satt på vent pga utbygging av sykleanlegg med flerbruksflater
Tursti Jåsundfeltet	Under arbeid	Krav i regulering
Tursti Myklebustfeltet	Under arbeid	Krav i regulering
Hafrsfjord turvei	Under arbeid	
Ølbergskogen – lysanlegg	Ikke gjennomført	

3.0 MÅL OG STRATEGIER

3.1 HOVEDSATSINGSOMRÅDE: Alle i bevegelse!

En av de største utfordringene i dagens samfunn er mangel på hverdagsaktivitet/for mye stillesitting. Det er derfor et overordnet mål for planen at befolkningen får en mer aktiv hverdag: Alle i bevegelse! Bedre fysisk og psykisk overskudd som følge av aktivitet er viktig, ikke bare for den enkeltes opplevelse av glede, velvære og mestring, men også i form av en samlet helsegevinst for samfunnet.

Utøvelse av fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv gir også muligheter for fellesskap med andre, noe som er verdifullt for den enkelte, men også for samfunnet ved etablering av nettverk og organisasjoner.

Sola kommune er en vekstkommune. Dette gjør at det i fremtiden vil bli tettere mellom husene i flere bområder enn det er nå. Kommunen skal tilrettelegge for gode og tilgjengelige anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, både organisert og egenorganisert aktivitet. Kulturminner i nær tilknytning til anlegg og områder skal gjøres tilgjengelige som en del av totalopplevelsen av området.

God tilrettelegging av områder og anlegg for fysisk aktivitet, samt stimulering til økt aktivitet, vil medføre bedre folkehelse, trivsel og tilhørighet.

Likevel kan ingen plan overta ansvaret fra den enkelte om å benytte seg av de mulighetene for fysisk aktivitet lokalmiljøet gir. Det er den enkeltes ansvar å ta vare på egen helse. Men forskning viser at turløyper som er nærmere enn 500 meter fra hjemmet blir betydelig mer brukt enn friområder der en må bruke transportmidler for å komme til.

Samfunnsutviklingen de siste årene, med en stadig mer stillesittende og inaktiv befolkning, har medført at det offentlige er stadig mer opptatt av og tilrettelegg for fysisk aktivitet, ikke bare ved utbygging av anlegg og sikring av friområder, men også ved å stimulere til økt fysisk aktivitet ved hjelp av ulike tilskuddsordninger, opprettelse av frisklivssentraler og ansettelse av folkehelserådgivere.

Sola kommune har utarbeidet egen oversikt over folkehelseutfordringer i kommunen. Det er også gjennomført en levkårsundersøkelse. Disse dokumentene kan brukes som et verktøy til å vise hvor det vil være særlig viktig å prioritere nærmiljøanlegg, idrettsanlegg og sikre friområder. Det er likevel et mål at hele Sola kommunes innbyggere skal ha tilgang til slike anlegg i sine nærområder.

3.2 SATSINGSOMRÅDE 1: Aktivitetsbaserte tiltak

Regelmessig og allsidig fysisk aktivitet er sentralt for menneskekroppen og har avgjørende betydning for barns utvikling. Fysisk aktivitet gir bedre helse og trivsel, mindre stress og økt selvtillit. En satsing på dette området vil tjene samfunnet som helhet.

Solas befolkning er gjennomgående fysisk aktive, men det er en stor utfordring å stimulere de inaktive i befolkningen til økt fysisk aktivitet i hverdagen. For å oppnå ønsket effekt av tiltak i form av anlegg og områder tilrettelagt for fysisk aktivitet, er det avgjørende at det arbeides tverrfaglig og flerfaglig for å stimulere og bevisstgjøre en større del av befolkningen til å benytte seg av disse.

Dette gjelder både å gjøre informasjon om ulike tilbud tilgjengelig, og å gjøre kjent den positive effekten fysisk aktivitet har på helse, velvære, trivsel og samfunn. I slikt arbeid har de frivillige lag og organisasjonene en sentral rolle, med idrettslagene/idrettsrådet i spissen. Det er derfor viktig at de frivillige organisasjonene innen idrett og friluftsliv har gode vilkår, slik at de kan fortsette det viktige arbeidet de gjør.

Sola kommune har mange nye innbyggere med ulik kulturell bakgrunn, og det er derfor viktig å gjøre informasjon om ulike tilbud, anlegg og aktiviteter i kommunen lett tilgjengelig, for eksempel i form av en "mosjons/aktivitetskatalog". Dette vil også være et godt hjelpemiddel for kommunens ansatte som samarbeider med frivillige lag og organisasjoner innen frisklivssentralen og kulturseksjonen.

3.2.1 MÅL: Det skal stimuleres til fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv til glede for Solas befolkning.

Strategi	Tiltak	Ansvar/frist
Stimulere til fysisk aktivitet ved å gjøre informasjon om aktiviteter, anlegg og områder mer tilgjengelig.	Kartlegge og samle informasjon over anlegg og aktiviteter som kommunen, frivillige lag og organisasjoner driver. Vurdere å gjøre dette tilgjengelig på ulike språk.	Eget prosjekt der kultur og levekår bidrar. Ledes av levekår. Frist høsten 2015
	Lage turkart over Sola med oversikt over nærturer, rundløyper, tilgjengelighet, kulturminner m.m.	Kultur, levekår/folkehelse og park. Ledes av kultur. Frist høsten 2015
	Skilte turer, infotavler om kulturminner osv.	Seksjon park. Kontinuerlig.
	Etablere Erling Skjalgsonaturen – fra kvilestein til kvilestein.	Kultur og idrett, frivillige lag og organisasjoner
Legge til rette for et variert aktivitetstilbud som favner mangfoldet i kommunen	Bruke sjekkliste for sosiale ulikheter i fysisk aktivitet ved planlegging av nye aktiviteter (se vedlegg).	Kultur og idrett, oppvekst, levekår, frivillige lag og organisasjoner. Park og plan.
	Prosjekter som har som formål å gjøre inaktive personer aktive.	
	Vurdere å etablere "Aktiv på dagtid" i Sola.	
	Bli friluftskommune 2015	
Stimulere til å gå/sykle til skolen i stedet for å kjøre bil.	Skolene i Sola vurderer deltagelse i den nasjonale "Beintøft"-konkurransen eller lignende	Skole, folkehelse 2015
Legge til rette for et godt samarbeid mellom kommunen og idrettsrådet, samt øvrige lag og organisasjoner.	Faste møter mellom idrettsrådet og kommunens ledelse. Idrettsrådet høres i alle saker som angår idrett. Idrettsrådet inviteres til å delta i relevante arbeidsgrupper. Det utvikles møteplasser mellom kommunen og lag/organisasjoner. Arbeide for at flere idrettslag får status som "Se og bli sett klubb" – trygge klubber med retningslinjer for bruk av alkohol.	Idrett/Folkehelse
Bidra til gode vilkår for idrettslag og frivillige organisasjoner på området.	Utarbeidelse av støtteordninger og evaluering av disse. Kommunen må sørge for at det blir gitt god informasjon til alle.	Idrett
Legge til rette for økt grad av eierskap til anlegg og områder	Kommunen er åpen for private initiativ. Info-skilt. Tilrettelegging for aktivitet	Idrett, seksjon park, folkehelse.
Øke tilbudet av tilgjengelige friluftsområder med tanke på universell utforming.	Kartlegge og vurdere friluftsområder i samarbeid med Rogaland Fylkeskommune	Folkehelse, idrett, kultur
Aktiviteter knyttet til surfing, seiling og sjøsport	Avsette områder for sjøsport i kommuneplanen og utvikle disse	Idrett, kultur, park

3.3 SATSINGSOMRÅDE 2: ANLEGG OG OMRÅDER

Sola kommune har sammenlignet med nabokommunene god dekning av anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Til sammen har Sola kommune registrert 102 anleggsenheter for idrett, og 60 nærmiljøanlegg i spillemiddelregisteret. Disse tilbyr varierte muligheter for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. I tillegg kommer alle tilgjengelige natur- og grøntområder uten tilrettelegging.

Skoler, barnehager og institusjoner må ta sitt ansvar for den daglige fysiske aktiviteten for barn, unge og eldre. De offentlige uteområdene er sentrale i denne sammenhengen, og viktige arenaer for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, samt møtesteder på tvers av generasjoner.

Når det gjelder de offentlige inneområdene, bør prinsippet for rehabilitering/nybygg av skoler derfor være at det bygges flerbrukshall, og ikke gymsal, etter modell av flerbrukshallen på Skadberg skole. Jåsundområdet er det neste området som står for tur når det gjelder idrettshall/flerbrukshall.

Den ventede befolkningsveksten i perioden vil medføre behov for nye anleggsflater for ulike idretter. Disse behovene kan i en viss grad løses ved å ta i bruk områder på eksisterende anlegg. En må derfor i planperioden i størst mulig grad bruke det arealet som er tilgjengelig. Eksisterende anlegg kan utvides og oppgraderes. Planen viser likevel et klart behov for nytt areal til nye anlegg. Disse behovene er spilt inn i forbindelse med rulleringen av kommuneplanen, og det er foreslått nytt areal til både Bmx -bane, klubbhus for brettseilerne og ny sykkelvelodrom.

Det bør være et mål å øke den egenorganiserte aktiviteten ved å utvikle turveisystemet, bygge trimparker og skateparker med mer. Det bør også være et mål at flere timer i idrettshallen/gymsalen kan brukes til egenorganisert aktivitet.

Kommunen vurderer mer åpen bruk av kommunens idrettshaller/anlegg/gymsaler for å gjøre plass til flere typer idretter. Dette gjelder både ved kommende anlegg og ved etablerte idrettsanlegg/gymsaler.

Det er en klar målsetting å realisere det fjerde regionale idrettsanlegget i starten av planperioden. Sola kommune vil prioritere arbeidet med å bygge "Sola Arena". Hallen skal inneholde sykkelvelodrom med en stor flerbruksflate. Idrettsrådets prioriteringer er særs viktige når det gjelder bruk av flerbruksflaten. Av andre anlegg som må prioriteres i planperioden nevnes bygging av skytehall, realisering av nye flater for turn, ny BMX bane, klubbhus for brettseilerne og flerbrukshall på Jåsund.

God drift og vedlikehold av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet og friluftsliv er en stor utfordring. Drifts- og vedlikeholdsoppgavene blir i dag løst ved egne seksjoner i byggdrift og park. Det bør vurderes å opprette egen idrettsseksjon som kan samle oppgavene innenfor idrettsadministrasjon, generell forvaltning og drift av idrettsanleggene. Forvaltning og drift av anlegg og grøntområder er et kommunalt ansvar, men det å kunne bruke frivillige krefter eksempelvis når det gjelder vakthold i haller eller tilsyn i friområder, vil kunne frigjøre ressurser.

Sammenhengende grøntstruktur spiller en viktig rolle for ferdsel gjennom og mellom boligområder og friluftsområder. De grønne områdene, turveiene, strendene og idrettsanleggene er de viktigste arenaene for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Sikring av sammenhengende grønnstruktur vil øke muligheten for et nettverk av trygge, opplevelserike og miljøvennlige ferdselsårer fra der hvor folk bor, til skoler og barnehager og til arbeidsplasser og sentrum. Dette vil kunne være med på å øke mange av innbyggernes hverdagsaktivitet.

I den forbindelse trenger Sola en økt satsing på sykkel som transportmiddel i hverdagen. På Nord-Jæren ligger forholdene svært godt til rette for utstrakt sykkelbruk, både el-sykkel og vanlig sykkel.

Innimellom finnes kulturminner i tilknytning til kommunens grønne områder som kan bidra til å øke opplevelsverdien av området, uansett bruk. Varierte opplevelsesmuligheter kan inkludere bredden av befolkningen og på denne måten bidra til å øke antall fysisk aktive innbyggere.

Med en stadig mer flerkulturell befolkning er det en mulighet for at det vil være nødvendig å sette av arealer til mer internasjonale idrettsgrener som rugby, cricket og baseball.

Illustrasjon "Sola arena" LN- arkitekter.

3.3.1 MÅL: Solas befolkning skal ha tilstrekkelig med anlegg og områder for å møte behovet for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Strategi	Tiltak	Ansvar/frist
Rehabiliterer/oppgradere eksisterende anlegg.	Oppgradere/rehabiliterer Ormen Lange med bedre fasiliteter.	Park
	Våganes med ny kunstgrasbane for 9er fotball	Våganes fotballklubb/ Idrett 2017
	Sola fotball – ny kunstgrasbane for 11er fotball	Sola fotball / Idrett 2015
	Masterplan for sentralidrettsanlegget	Idrett/ Eiendom 2015-2016
Tilrettelegge for/etablere nærmiljøanlegg/områder for egenorganisert trening og fysisk aktivitet maks 500 meter fra der folk bor.	Etablere Åpen hall i en av kommunens idrettshaller.	Idrett 2016
	Etablere turvei Hafrsfjord	Eiendomsutvikling – under arbeid. 2015-2017
	Etablere turvei Sele -Hellestø	Eiendomsutvikling 2016-2017
	Etablere turvei Sørnes – Åsen - Skadberg - Bærheim	Eiendomsutvikling
	Etablere rundturløyper i Tananger.	Eiendomsutvikling
	Etablere turvei Snøde/Ørnaberget, forbindelse til turvei Hafrsfjord	Eiendomsutvikling
	Lys i turløypa i Ølbergskogen Utvikle området	Eiendomsutvikling
	Etablere kyststi Myklebust – Jåsund	Jåsund AS/Jåsund Utviklingsselskap AS 2015
	Etablere kyststi Tananger indre havn – Myklebust	Eiendomsutvikling
	Vurdere etablering av turvei Stenebyen – Øvre Tjeltaveien	Eiendomsutvikling
	Etablering av trimparker i ulike deler av kommunen.	Eiendomsutvikling
	Etablere universelt utformet tursti til Rægehaugene.	Park
	Etablere sjøbad på Myklebust	Jåsund Utviklingsselskap AS 2015
	Etablere nærmiljøanlegg i form av skateparker m.m.	Idrett/park/eiendomsutvikling

Strategi	Tiltak	Ansvar/frist
Etablere nye anlegg	Etablere Sola arena – interkommunal sykkelvelodrom	Folkehallene /Idrett /Eiendom 2017
	Etablere skytehall for pistolskyting	Idrett /eiendomsutvikling/Sola pistolklubb 2015
	Etablere flerbrukshall på Jåsund.	Idrett/skole/eiendomsutvikling 2022
	Etablere nye flater for turn	Idrett/eiendomsutvikling 2017
	Erstatte BMX-bane	Idrett/eiendomsutvikling/Sola Bmx 2016
	Etablere klubbhus for brettseilerne.	Idrett/Sola brettseilerforening 2017
	Etablere funksjonelt klubbhus for Bybergsanden motocrossklubb	Idrett/Bybergsanden motocrossklubb 2017
	Rehabiliter/nybygg svømmehall og varmtvannsbasseng Sola (sentralidrettsanlegget).	Idrett/eiendomsutvikling 2022
God drift og forvaltning/vedlikehold av idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet	Vurdere å opprette idrettsseksjon som har et helhetlig ansvar for idretten, inklusiv drift av idrettshaller.	Eiendom, kultur/idrett 2015
	Etablere samarbeid med frivillige krefter når det gjelder vakthold/tilsyn i haller og friområder.	Idrett, seksjon byggedrift, park
	Gjennomføre rutiner for planmessig vedlikehold.	Idrett, seksjon byggedrift
	Fokus på faglig utvikling og kompetanseheving blant ansatte.	Idrett/eiendom
	Merking av kyststiene.	Park og grønt/kultur, Jæren Friluftsråd, frivillige
	Ivareta biologisk mangfold ved tilrettelegging av friområder	Plan, park

Strategi	Tiltak	Ansvar/frist
Sikre arealer for idrett og fysisk aktivitet i kommuneplanen gjennom innløsning eller langsiktige bruksavtaler.	Kjøpe areal mellom Ølbergskogen og Ølbergstranda for å etablere sammenhengende grøntstruktur mellom skog og strand.	Rådmann/kommunestyret
	Kjøpe areal til Sola Arena	Rådmann/kommunestyret Ny kommuneplan 2015
	Sikre areal til vannsport ved Sola sjø	Rådmann/kommunestyret Ny kommuneplan
	Vurdere areal til "internasjonale" idretter som baseball, cricket og rugby.	Idrett
Sikre arealer for fysisk aktivitet i reguleringsplaner	Se hver enkelt reguleringsplan i sammenheng med tanke på variasjon i forhold til omkringliggende aktivitetstilbud.	Plan
	Sikre naturlige lekemiljø i tett bebyggelse.	Plan
	Sikre trygge ferdselsårer /skoleveier for gående og syklende	Plan
Sikre medvirkning fra barn og unge i planlegging.	Gjenta barnetråkkregistrering hvert 2. år.	Plan/Kommuneplan
	Jevnlige møter med barn og unges representanter ved oppstart av reguleringsplaner og offentlig ettersyn.	Plan/Barn og unges representant
Økt satsing på sykkel som fremkomstmiddel i hverdagen, og kilde til rekreasjon og mosjon.	Utarbeide egen sykkelstrategi for Sola, herunder å vurdere å bli med i Sykkelløftet.	Kommuneplanlegger, idrett, folkehelse og plan. Kommuneplanlegger leder arbeidet 2016

Det er en forutsening for å få gjennomført alle tiltaka i planen, at det blir satt av midler i fremtidige handlings og økonomiplaner. De tiltaka som er tidfesta er under planlegging, og disse er det satt av midler til i rådmannens budsjettforslag fra 2015-2018. Tiltak som koster penger utover bruk av egne ansatte, må det settes av midler til i handlingsplanene fra 2016 og utover.

Når det står idrett i tabellen gjelder det kommunens idrettsadministrasjon.

4.0 Planer og føringer

4.1 Statlige føringer:

Stortingsmelding 26 (2012-2013) om den norske idrettsmodellen peker på følgende viktige moment når det gjelder framtidige utfordringer for idrettspolitikken:

Melding slår fast at det overordna målet er som tidligere: Idrett og fysisk aktivitet for alle

Folkeveksten, særlig innenfor tettbygde strøk som gjør det utfordrende å opprettholde dagens anleggsdekning.

Større andel av befolkningene som er eldre, og om dette faktum bør påvirke den statlige anleggspolitikken.

Kultur og etnisk mangfold i befolkningen som kan utfordre til å skape endring i aktiviteter og andre typer anlegg.

Elles er målene at idrettslag skal ha gode rammevilkår, særlig til å drive idrett blant barn og unge, samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert aktivitet og toppidrettens rolle som identitetskaper skal styrkes. Meldingen peker og på at det er særlig viktig å legge til rette for fysisk aktivitet for personer med nedsatt funksjonsevne, og målretta tiltak rettet mot inaktive.

Tippenøkkelen blir endret slik at støtte til idrettsanlegg øker fra 45, 5 til 64 %. Denne økningen skjer trinnvis.

Ordningen med støtte til mindre kostnadskrevenende nærmiljøtiltak vert fjerna. Men nedre grense for å søke om midler til ordinære nærmiljøtiltak blir redusert fra 80 000 kroner til 50 000 kroner.

Stortingsmelding 20 (2006-2007) om nasjonal strategi for å utjevne nasjonale helseforskjeller peker på statistikken som viser en klar sammenheng mellom utdanning/inntekt og forventet levealder/utvikling av sykdom. Meldingen peker på at denne forskjellen er for stor, og foreslår ulike tiltak for å bedre helsetilstanden blant utsatte grupper. Slike tiltak er knyttet til skattesystemet, generelle velferdsordninger og målrettet innsats gjennom helsesøster, barnehage og skole.

Stortingsmelding 47 (2008-2009) om samhandlingsreformen er særlig viktig når det gjelder å forebygge helsearbeid, og kommunenes ansvar når det gjelder dette arbeidet.

Stortingsmelding 39 (2000-2001) om friluftsliv – en vei til høyere livskvalitet understreker at det er viktig å fremme det enkle friluftslivet i harmoni med naturen. Meldingen legger også vekt på å

opprettholde og styrke allemannsretten. Videre understrekes mulighetene for friluftsliv i nærmiljøet og areal for dette, samt potensialet for friluftsliv i standsonen.

Stortingsmelding 16 (2004-2005) Leve med kulturminne legger blant annet vekt på formidling og tilgang til kulturminner. Den seier også noe om forbindelsen mellom natur og ulike kulturminner.

Stortingsmelding 39 (2007) Frivillighet for alle er med på å understreke at frivillige organisasjoner er en grunnpilar i velferdssamfunnet og demokratiet. Organisasjonene er med på å bygge fellesskap, engasjement og samfunnsansvar. Staten kan ikke erstatte dette arbeidet, men kan legge til rette ved å sikre organisasjonene gode rammevilkår. Blant annet ved ordninger som sikrer tilbakebetaling av merverdiavgift.

Lov om folkehelse (2012) har som formål å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Loven understreker kommunens rolle i dette arbeidet.

4.2 Regionale føringer:

Regionalplan for Jæren (2013-2040)– gir en rekke føringer, blant annet om sammenhengende turveinnett i regional grønnstruktur, tilrettelegging for utøvelse av friluftsliv i nærområdet, sikring av områder med ulike kvaliteter, eksempelvis utfordrende lekeområder, krav om maks 500 som største gangavstand mellom bolig og nære friområder eller regional grøntstruktur, sykkelveinnett, bomiljø mv.

Regional plan for folkehelse i Rogaland (2012) tar utgangspunkt i kunnskapsbasert fakta som påvirker folkehelsen i Rogaland, slik som fysisk miljø, kriminalitet, arealplanlegging, psykisk helse, røyking, sosiale forskjeller med mer. Tiltak i planen for å styrke folkehelsearbeidet er mellom annet å tenke helse i alt vi gjør, bruke tilgjengelig kunnskap om hva som fungerer, samt arbeide aktivt for tilskuddsordninger som styrker folkehelsen. Satsingsområdene er: Aktive og trygge lokalsamfunn, støttende miljø for psykisk helse og sunne levevaner (herunder fysisk aktivitet).

Fylkesdelplanen for universell utforming (2014-2017) understreker at universell utforming ligger fast som et prinsipp ved utforming av tjenester og offentlig planlegging. Planen har seks strategiske satsingsområder der bygg og anlegg, samt uteområder og friluftsliv, er de områdene som er mest relevante for idrett og fysisk aktivitet. Det er et krav at alle nye offentlige bygg skal planlegges med

tanke på universell utforming. Kartlegging og gjennomføring av tiltak for å gi bedre tilgjengelighet i friluftsområder står også sentralt i planen.

Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK 2003) gir signal om tre viktige arbeidsfelt: Etablering av store interkommunale anlegg, etablering av fritidsanlegg for ulike subkulturer innen idrett og friluftsliv som ikke er organisert innen idrett og friluftsliv, samt videreutvikling av frisk i friluftsprosjektet.

4.3 Kommunale planer og rapporter:

Folkehelse i Sola – en oversiktsrapport om folkehelseutfordringene i kommunen(2013) Denne gir et godt overblikk over dagens situasjon i Sola. Rapporten vil danne grunnlag for ulike tiltak innen folkehelseområdet i de kommende årene.

Levekårsundersøkelsen

Den første levekårsundersøkelsen i Sola ble gjennomført i 2013. Undersøkelsen er en kartlegging basert på statistiske data blant annet fra SSB. Sola er delt i 14 levekårssoner, og levekårene blir kartlagt på lavt geografisk nivå med tanke på å avdekke mulig opphoping av levekårsproblemer.

Datamaterialet består av 15 indikatorer som gir informasjon om levekårskomponentene:

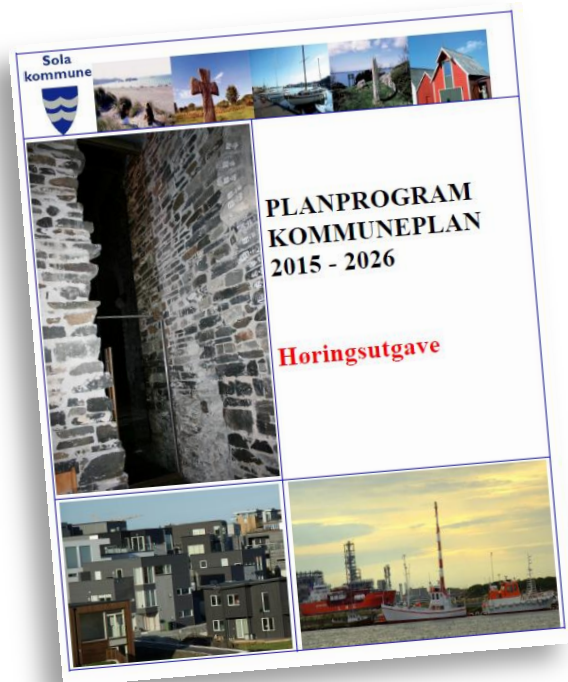
- Befolkningssammensetning
- Utdanning
- Inntekt
- Sosiale og helsemessige forhold
- Flyttinger

Undersøkelsen viser et sammensatt bilde av situasjonen i Sola, hvor alle levekårssonene har noen indikatorer de scorer både godt og mindre godt på. Men det er viktig å understreke at alle sonene domineres av mennesker uten levekårsutfordringer. Det ser ut til å være forholdsvis liten grad av ulikhet internt i kommunen, og ulikheten er relativt liten mellom mange av sonene for mange indikatorer.

Levekårsfordelingen i Sola kan ikke knyttes til nord/sør/øst/vest-skiller, men viser en spredt fordeling av soner med en liten opphopning av flere levekårsutfordringer enn andre. Undersøkelsen viser at Joa kommer mest gunstig ut, med Kolnes/Tjora hakk i hel. Begge områder preges av store eneboliger med og uten sokkelleilighet, store jordbruksarealer, og gode arealer for friluft og rekreasjon.

I den andre enden av samleindeksen finner vi Snøde, Solakrossen og Tjelta. Dette er de områdene som har mest blokkbebyggelse i Sola. I tillegg har levekårssonene Grannes og Storevarden den høyeste økonomiske ulikheten i Sola.

Utfordringen er å legge til rette for rekreasjon og fysisk aktivitet i de levekårssonene som har de største levekårsutfordringene slik at det blir lett å ta de riktige valgene i hverdagen.

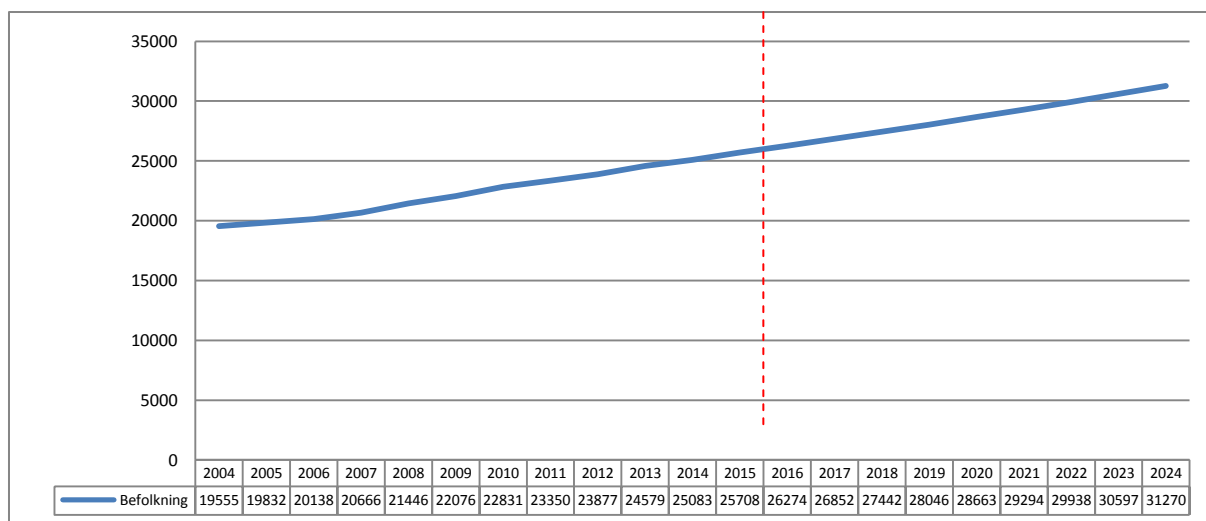
Planprogrammet til kommuneplan 2015 – 2026 foreslår at en ser på strukturen i grøntdragene for å kunne tilby innbyggerne enda flere turveier med god kvalitet, samt en kartlegging av disse for å oppdage manglende lenker/forbindelser mellom turveier. Videre peker programmet på at det blir arbeidet med planer for et regionalt sykleanlegg.

Forslag til kommuneplan for perioden 2015 til 2026 er under behandling og forventes vedtatt i løpet av sommeren 2015. Visjonen om ansvar for hverandre foreslås videreført. Satsingsområder i planperioden er helsefremmende lokalsamfunn, god oppvekst for alle, helhetlig lokalsamfunnsutvikling, bærekraftig økonomi og innovativ organisasjonsutvikling.

5.0 Utviklingstrekk

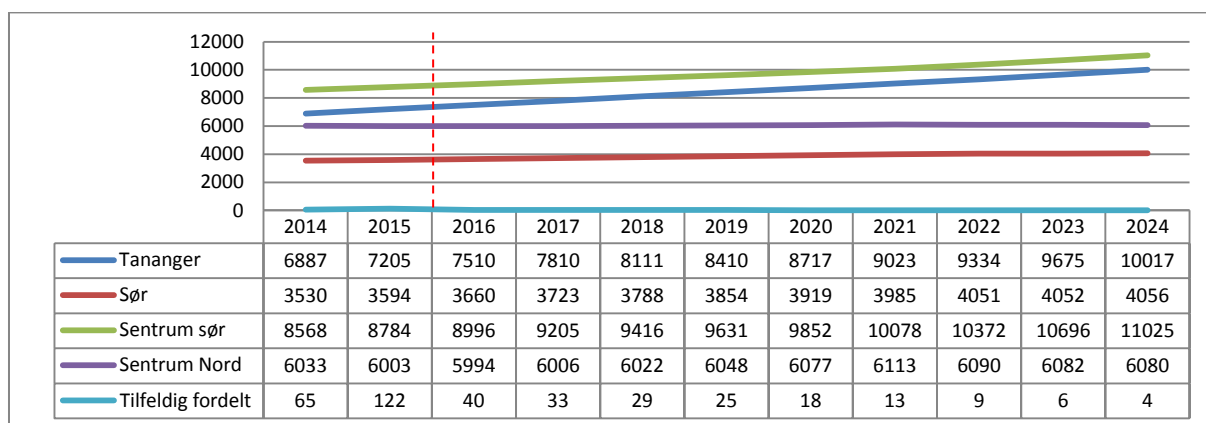
5.1 Befolkningsutvikling

Folketallet i Sola kommune har økt relativt jevnt de siste 60 årene, med drøye 5000 nye innbyggere pr 20 år. De siste årene har veksten vært en del høyere, med ca 5000 nye innbyggere på ti år. Det tilsvarer en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 2,6 %. Det er grunnlag for å anta at denne veksten vil trolig avta noe i årene som kommer, og i kommuneplanen er det foreslått lagt til grunn en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 2,2 % pr år. Dette går fram av figuren under, der befolkningsframskriving for kommunen er vist. I planperioden for kommunedelplanen (2014-2024) kommer befolkningen i Sola trolig til å vokse med ca 6000 personer. Det må planlegges for en befolkning på opp mot 32 500 innbyggere i 2024.

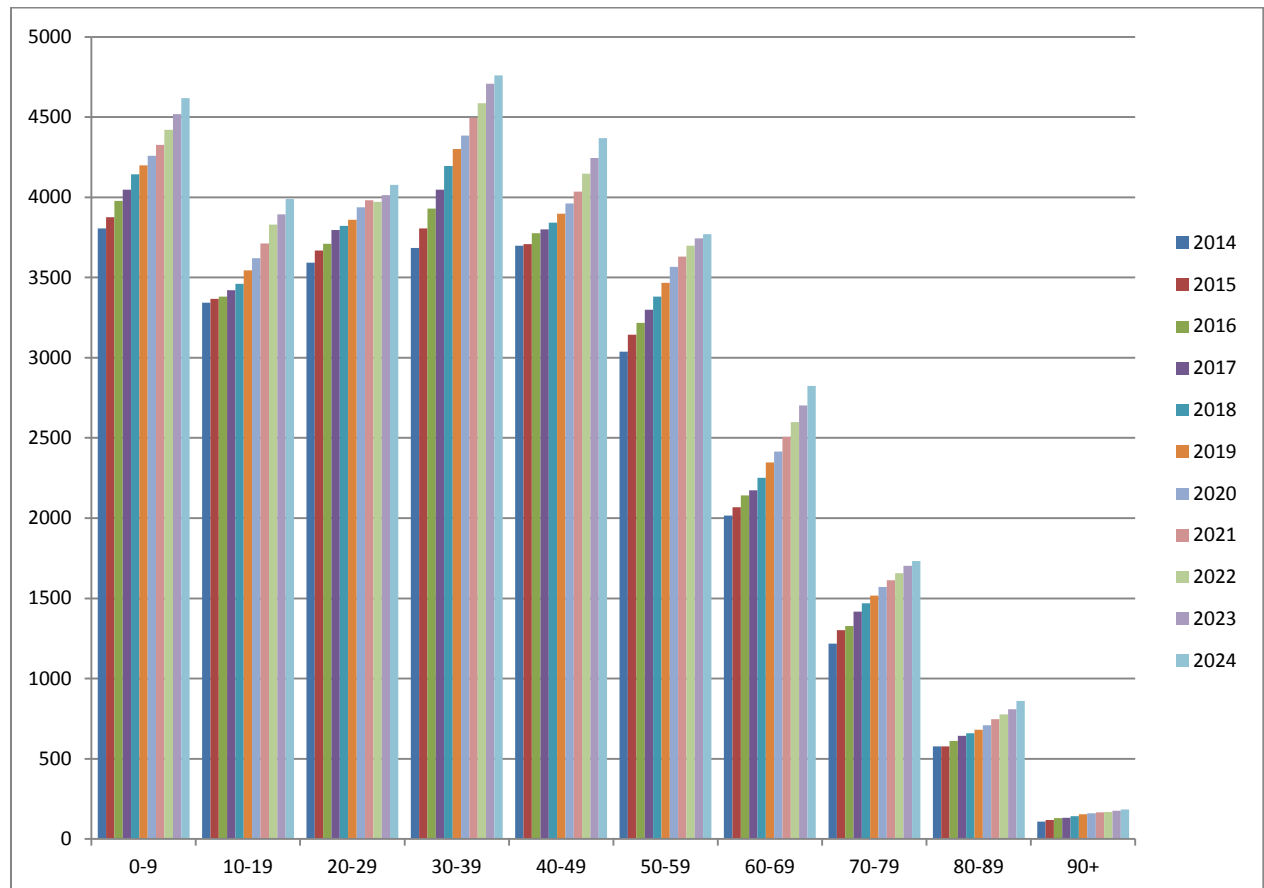
Folkemengden i Sola kommune pr 1.1. pr år. Utvikling basert på statistikk 2004-2015 og fremskriving 2016-2024. Kilde: SSB/Kompas

Boligbyggingen i Sola vil i årene som kommer i all hovedsak være konsentrert i Tanangerområdet (Tananger sentrum og Jåsund/Myklebust) og i Solakrossen-/Skadbergområdet (Sentrum Sør). Det betyr at den største delen av befolkningsveksten vil komme i disse to områdene. Det er også planlagt en mindre utbygging på Kvithei.

Folkemengde pr. områder og forventet befolkningsutvikling i ulike områder av Sola (2,2 % vekst) Kilde: SSB/Kompas

Med den forventede befolkningsveksten i Sola vil det generelt sett være en økning i alle aldersgrupper i årene som kommer. Det vil likevel være en forskyvning mellom de ulike aldersgruppene, slik at andelen disse utgjør av totalbefolkningen vil endres. Den klareste tendensen er at aldersgruppen fra 60 år og oppover vil utgjøre en noe større andel i årene som kommer, og dette er begynnelsen på "eldrebølgen". Når det gjelder de yngre aldersgruppene vil andelen holde seg stabilt eller gå noe ned. Sammen vil de unge og eldres aldersgrupper utgjøre nærmere 30 % av innbyggerne.

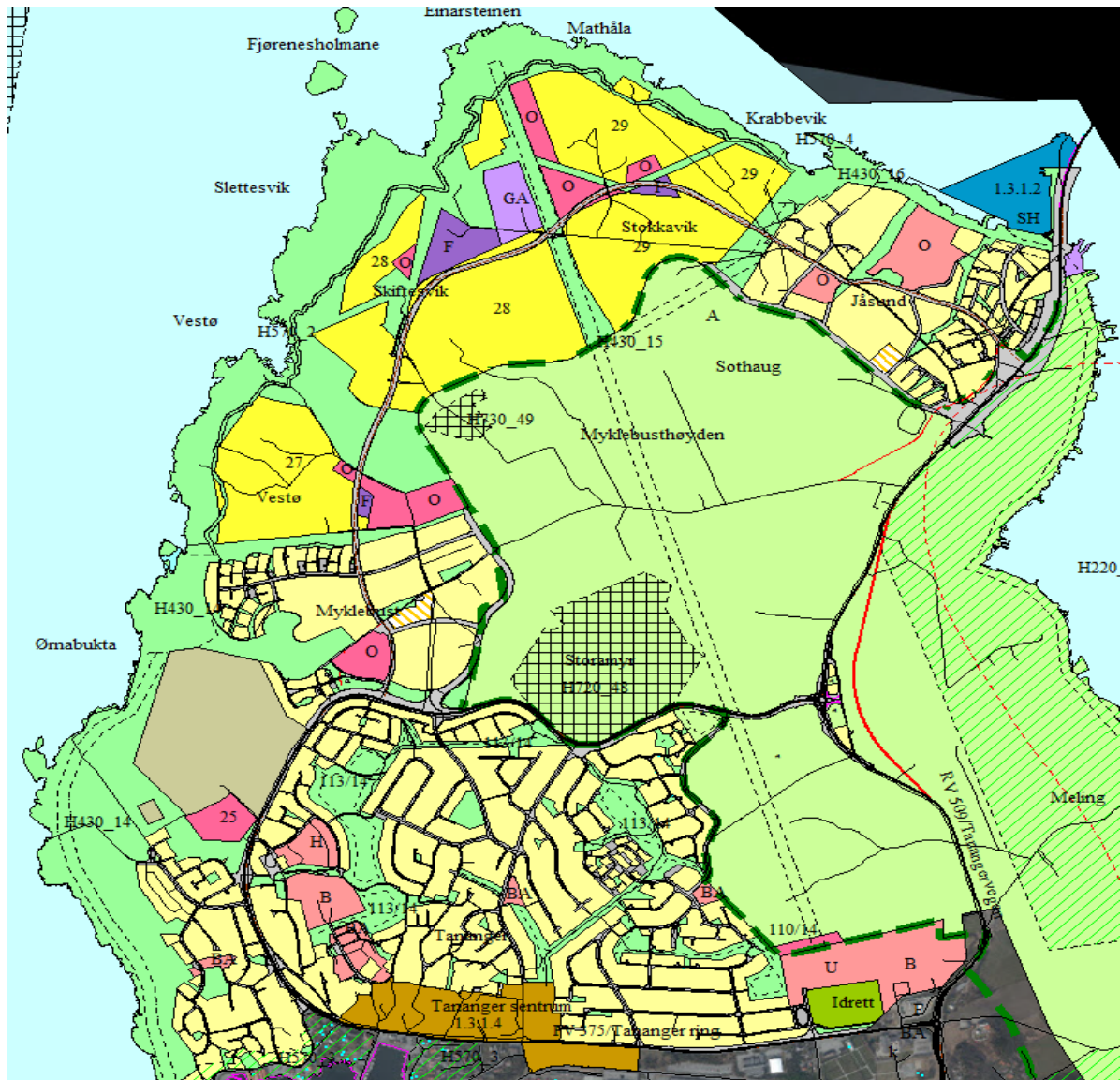

Forventet innbyggertall fordelt på aldersgrupper. Kilde: ssb/kompas

Det understrekes at det alltid vil være usikkerhet knyttet til denne type prognoser, men det er en indikator på forventet utvikling.

5.2 Tananger-/Jåsundområdet

I kommuneplan for Sola heter det at områdene Myklebust og Jåsund skal bygges ut først, og utbyggingen her er allerede godt i gang. Områdene Stokkavik, Skiftesvik og Vestø er foreslått bygget ut i nevnte rekkefølge, og tidligst når områdene Jåsund og Myklebust er 80 % utbygd. Det kan totalt i området ikke bygges mer enn 1000 boliger før Transportkorridor Vest er ferdig regulert.

Kart over Tananger, Myklebust, Jåsund

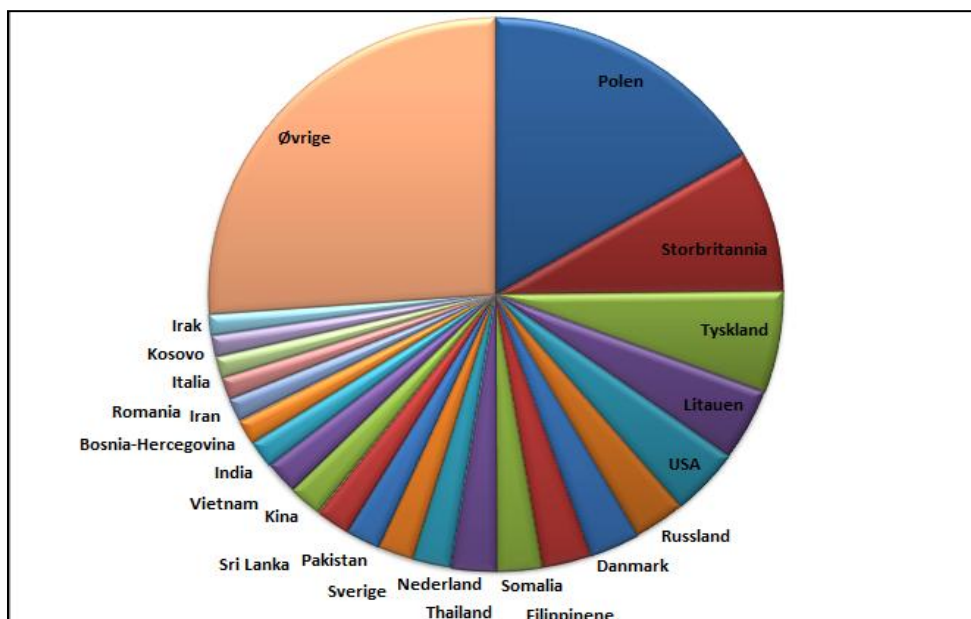
6900 personer bodde i området ved årsskiftet pr 1.januar 2014 og befolkningen forventes å stige til ca 10 500 i 2026. Det vil si at eksisterende idrettsanlegg i Tananger i årene som kommer skal betjene en langt større befolkning. I dag er befolkningen relativt konsentrert nær de eksisterende anleggene, mens befolkningsveksten som kommer vil, med unntak av veksten som kommer i Tananger sentrum, bli lokalisert et stykke unna.

Det er totalt satt av ca 100 dekar til områder for offentlig og privat tjenesteyting. I de to feltene som er områderegulert, er områdene satt av til tjenesteyting tenkt til å romme skole, barnehager og bygg for kultur- og organisasjonsliv. Det bør vurderes om det ved områderegulering av de tre siste feltene skal reguleres inn større områder som kan brukes til idrettslig aktiviteter, slik som ball-løkker, sandvolleybane, trimparker, nærmiljøanlegg osv. Det blir også viktig å sikre gode fremkomstmuligheter for gange- og sykling til eksisterende anlegg i Tananger. Kollektivtrase gjennom området vil bli et viktig bidrag for å legge til rette for tilgjengeligheten av eksisterende anlegg for den nye befolkningen.

Om noen år må det bygges ny barneskole på Jåsund. Det er vanskelig å anslå utbyggingstakten for boliger, og erfaringsmessig er slike prognoser noe optimistiske. I takt med den store veksten i innbyggertallet, og tilhørende utvikling av Tananger sentrum, kreves også utbygging av bygg til kulturaktiviteter og allmenntilretteleggende formål i Tananger. Kommunestyret har kjøpt tomt til ny skole på Jåsund, og det er i handlingsplanen for 2015-2018 satt av prosjekteringsmidler i 2018.

5.3 Innbyggere med innvandrerbakgrunn

1. januar 2013 utgjorde personer med innvandrerbakgrunn (personer med to utenlandskfødte foreldre) i Sola 3949 personer eller 16,1 % av befolkningen. Personer fra mer enn 90 land bor i Sola. Under vises disse fordelt på land. Personer med innvandrerbakgrunn fra Polen utgjør den største gruppen med 16,5 prosent. Dette er for det meste arbeidsinnvandrere. Mange har også familien sin i Sola.

Innvandrerbefolkningen fordelt på land. 1. januar 2012.

Andelen personer med innvandrerbakgrunn i Sola har økt fra 6,3 % i 1994 til 16,1 % i 2013.

Generelt ser man at i enkelte innvandrergrupper er det påvist større forekomst av sykdommer som diabetes type 2, overvekt samt hjerte- og karsykdommer. Fysisk aktivitet og et sunt kosthold har en positiv effekt for å hindre utviklingen av disse sykdommene. Enkelte innvandrere, særlig kvinner, mosjonerer i betydelig mindre grad enn befolkningen forøvrig og er således mer utsatt for overvekt, diabetes type 2 og hjerte- og karlidelser.

Forekomsten av overvekt er særlig høy blant innvandrere fra Pakistan, Tyrkia og Sri Lanka. Generelt er fysisk aktivitet i form av turgåing og trening ikke like etablert blant innvandrere som blant befolkningen forøvrig.

6.0 Folkehelse

6.1 Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet er en kilde til helse og livskvalitet, og er nødvendig for normal vekst og utvikling hos barn og unge. Fysisk aktivitet som helsefremmende faktor er en "ferskvare" som må vedlikeholdes gjennom daglig bevegelse og aktiv bruk av kroppen.

Menneskene er trenbare gjennom hele livet. For eksempel er en åttiåring like trenbar som en trettiåring. Grunnlaget for aktivitetsvaner, helse og førlighet gjennom hele livsløpet legges i barne- og ungdomsårene.

Voksne og eldre bør være i moderat fysisk aktivitet minst 150 minutter i uken. Barn og unge bør ha dobbel dose - minst 60 minutter hver dag. Alle bør redusere stillesittingen i løpet av dagen (Helsedirektoratet 2014).

Regelmessig fysisk aktivitet gir dokumenterte positive helseeffekter fysisk, psykisk og sosialt, og reduserer sykkelighet og dødelighet generelt. Individuelt tilpasset fysisk aktivitet er viktig i behandling av ulike tilstander og sykdommer, samt i rehabilitering etter sykdom og skade.

Samtidig vet vi at for lite fysisk aktivitet er en risikofaktor for utvikling av en rekke helseplager og sykdommer som bl.a. overvekt og fedme, type 2-diabetes, hjerte- og karsykdommer, flere kreftformer og muskel- og skjelettsykdommer.

Aktivitetsnivået i befolkningen er sosialt skjevfordelt i Norge og viser en negativ utvikling. Andelen som er fysisk aktive øker med økende sosioøkonomisk status. Aktivitetsnivået synker med økende alder. En gledelig økning i trening og mosjon på fritiden hos noen grupper, kompenserer ikke for kraftig redusert fysisk aktivitet i det daglige for de fleste.

En kartlegging fra 2005-2006 viser at 91 % av 9-årige gutter og 75 % av 9-årige jenter har tilfredsstillende aktivitetsnivå, mens bare vel halvparten av 15-åringene er fysisk aktive i tråd med faglige anbefalinger.

En tilsvarende kartlegging blant voksne og eldre i 2008-2009 viser at kun 1 av 5 voksne har et aktivitetsnivå i tråd med faglige anbefalinger.

Undersøkelser viser at den store endringen i trenings- og mosjonsvaner, og livsstil, skjer i alderen 15-25 år. Livsstilen ser deretter ut til å feste seg og varierer lite fram til pensjonsalderen. Den mest kritiske fasen er mellom 17 og 20 år, da andelen fysisk inaktive øker med 24 prosentpoeng (Breivik & Vaagbø, 1999).

Helse- og levekårsundersøkelsen til SSB viser at kvinner er i mer fysisk aktivitet enn menn.

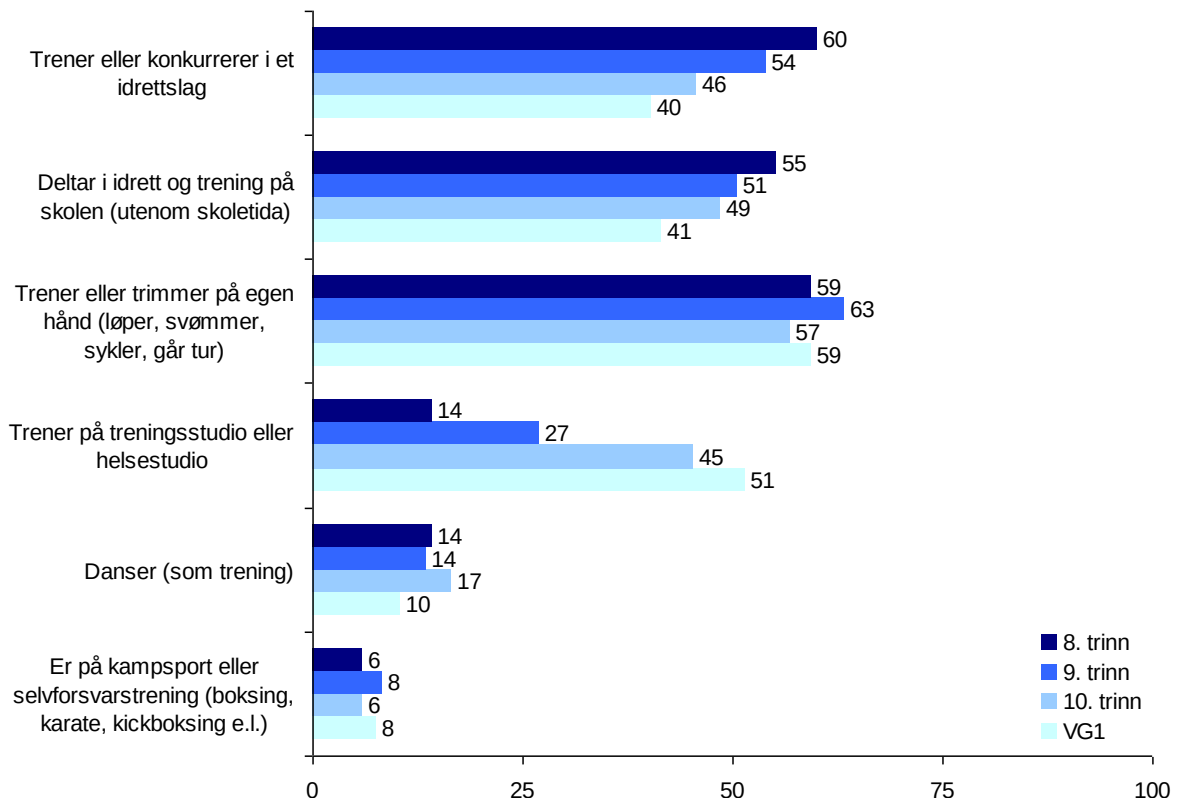
6.2 Fysisk aktivitet og psykisk helse

Det er dokumentert at fysisk aktivitet har positive effekter på vår psykiske helse. Fysisk aktivitet bedrer humøret, gir energi, reduserer stress og bedrer forholdet til egen kropp. Fysisk aktivitet kan forebygge utvikling av enkelte psykiske lidelser, og kan brukes i behandling av psykiske lidelser, enten alene eller sammen med andre behandlingsmetoder.

6.3 Ungdomsundersøkelsen Ung i Sola 2013

Ungdomsundersøkelsen Ung i Sola 2013 viser at fysisk aktivitet og trening i en eller annen form 1-2 ganger i uka eller mer, er vanlig. 90 % oppgir at de er så fysisk aktive at de blir andpustne eller svette. Dette er noe høyere enn for resten av landet. Det fysiske aktivitetsnivået er høyt på alle klassetrinn. Det er stadig flere som trener på egenhånd, dette gjelder særlig jentene. Trening i helsestudio er ikke så vanlig blant de yngste, men øker med alderen. Med alderen synker andelen som trener eller konkurrerer i et idrettslag.

Andel som trener eller driver med følgende aktiviteter månedlig (Ung i Sola 2013):

Men dersom man ser på tidsbruk blant ungdommene i undersøkelsen generelt, er den gjennomgående relatert til stillesittende aktiviteter knyttet opp mot elektroniske medier/skjermapaktivitet. Andelen videregående skole, både jenter og gutter, som oppgir at de bruker to timer eller mer på datamaskin utenom skolen, ligger rundt 70 %. Når det gjelder gutter, dataspill og avhengighet er det bekymringsfullt at 18 % av guttene på ungdomsskolen oppgir at de har forsøkt å redusere på spillingen uten å ha lyktes med det. Nøkkeltall fra Helsedirektoratet har i flere år påpekt at norske 15-åringer sitter mer stille enn de eldste aldersgruppene. Selv om mosjon og trening på fritiden har økt noe de siste ti årene, kompenserer dette ikke for redusert aktivitet og mye stillesitting ellers i dagliglivet. Det klassiske eksempelet er at bilene benyttes som transportmiddel i stedet for å gå eller sykle. Fortsatt kjøres for mange barn til skoler og fritidsaktiviteter i Sola.

Det knytter seg også bekymring til unges psykiske helse. Inntil 50 % av alle jentene på videregående skole føler at alt er et slit og bekymrer seg mye om ting. Tilsvarende tall for jenter på ungdomsskolen er på 30 %. Symptomer på depressivt stemningsleie synes mer vanlig utover i ungdomsskolen, og topper seg ved overgangen til videregående.

Selv om spørsmålene i kartleggingen ikke kvalifiserer til å avgjøre grad av psykiske plager i klinisk forstand, er omfanget av ungdommer som har vært ganske eller veldig mye plaget av ulike følelser og reaksjoner sist uke, relativt stort. Årsaker som trekkes frem kan være at særlig jenter reagerer slik på et høyt forventningspress i et prestasjonssamfunn. Det kan også hende at prosessene omkring å redusere tabu knyttet til psykiske lidelser har ført til større bevisstgjøring av følelser.

Jentene er, ikke overraskende, mer preget av et negativt kroppsbilde/selvbylde enn guttene.

6.4 Sosiale ulikheter i helse

Sosial ulikhet i helse, dvs. at helsen er gjennomgående dårligere blant personer med lav utdanning og inntekt regnes for å være en stor folkehelseutfordring både nasjonalt og lokalt. Dette er en faktor som kan skape sosial eksklusjon, og særlig barn er utsatt for dette i oppveksten. Eksklusjon kan føre til isolasjon og psykiske lidelser som går ut over den enkeltes muligheter for å fungere i jobb/utdanning.

Ulikheter i helse er i hovedsak et resultat av strukturelle forhold og valg foretatt under rammebetingelser som ofte ligger utenfor enkeltindividets kontroll. Derfor må det satses på universelle tiltak som tar sikte på å endre de strukturelle betingelsene, og i tillegg målrettede tiltak overfor grupper og individer.

Det er bekymringsfullt at innvandrerhusholdninger er overrepresentert i NAV Solas oversikt over lavinntektshusholdninger som mottar sosialhjelp.

Levekårssonene Grannes og Storevarden har den høyeste økonomiske ulikheten i Sola (jf. Levekårsundersøkelsen).

6.5 Aktivitetsformer

Sola kommune blir ofte fremstilt som en kommune som satser på idrett ved å ha mange offentlige idrettshaller. Ca 35 idrettslag organiserer svært mange av innbyggerne i Sola. Samtidig viser forskning at egenorganisert utholdenhets- og styrketrening, og friluftsliv er de aktivitetsformene flest nordmenn benytter seg av. Dette gjelder også for kvinner og menn fra lavere sosiale lag, som er underrepresentert ved medlemskap og deltagelse i den organiserte idretten.

Gange er den vanligste formen for fysisk aktivitet i den norske befolkning.

6.6 Folkehelsearbeid i Sola

I følge Solas folkehelseprofil som årlig utgis fra Folkehelseinstituttet, kommer det frem at de generelle bekymringene når det gjelder usunne levevaner knyttet til livsstil også gjelder for Sola. Det antas at andelen med et høyt utdanningsnivå i Sola og høy sosioøkonomisk status øker andelen som er fysisk aktive. Samtidig viser profilen at Sola har høyere inntektsulikhet enn Rogalandssnittet og landsgjennomsnittet.

Målgruppen for folkehelsearbeid er hele befolkningen. I Sola arbeides det med universelle tiltak som retter seg mot alle, og målrettede tiltak rettet mot særlig levekårsutsatte grupper som overvektige barn, utsatte unge, samt personer med innvandrerbakgrunn, i tillegg er nye pensjonister en viktig målgruppe fordi det er disse som vil være i den store gruppen eldre fra ca. 2025.

Den årlige folkehelseplanen tar utgangspunkt i identifiserte utfordringer og målgrupper. Hovedmålet er å utjevne sosiale helseforskjeller. Fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv handler om å gi muligheter til hverdagsaktivitet for alle.

6.7 Kommunale tilbud innenfor folkehelsearbeidet rettet mot å få opp andelen som er fysisk aktive

6.7.1 Frisklivssentral

Frisklivssentralen hjelper og støtter enkeltpersoner i Sola som ønsker å endre levevaner. Man trenger ikke være syk eller ha en diagnose, men stå i fare for å utvikle en livsstilssykdom som følge av usunne levevaner knyttet til inaktivitet, usunt kosthold, røyking e.l. Man kan få henvisning fra lege eller annet helsepersonell, eller ta kontakt med sentralen selv. Sentralen tilbyr: individuelle helsesamtaler, gruppebasert trening innendørs og utendørs, «Bra-mat»kurs, veiledning i røykeslutt og snuslutt og hjelp til å finne rett aktivitet til den enkelte.

Tidligere deltakere på frisklivssentralen driver nå en åpen, ukentlig ballgruppe på Stangelandsenteret der frisklivssentralen holder til. Frisklivssentralen har også et tilbud til familier med overvektige barn.

Frisklivssentralen/fysio-ergo har startet opp ukentlig trening for alle over 60 år, på dagtid. Fokus er på styrke, balanse og funksjon, noe som er særlig viktig for eldre mennesker å holde ved like.

6.7.2 Solaturen

Solaturen er 10 årlige turer i Sola kommune for alle aldersgrupper. Dersom man går 10 turer, finner kodene og sender inn turkortet, er man med i trekningen om en sykkel. Brosjyren som lages årlig inneholder dessuten informasjon om uteskulpturer og kulturminner, samt annen informasjon som er interessant for den som er turgåer og bruker av kulturtilbudet utendørs i Sola.

6.7.3 Nærturer i Sola

Prosjekt nærturer i Sola er et samarbeid med Stavanger Turistforening om å etablere hverdagsturer i nærmiljøet der folk bor etter modell fra 52 hverdagsturer i Stavanger. Turene skal være relativt korte rundløyper som er merket med skilt (T). Skiltene er merket med qr-kode som gir informasjon om turen direkte til smarttelefonen. Informasjon vil også bli tilgjengelig på kommunens egne nettsider, samt på Ut.no.

6.7.4 Tilbud om fysisk aktivitet for inaktive grupper

De frivillige organisasjonene bidrar aktivt med sikring av viktige områder for fysisk aktivitet og rekreasjon i lokalmiljøet. De bidrar med dugnadsarbeid, arrangementer, treningsgrupper og innspill til kommunens planer og daglige virke.

Sola kommune samarbeider med Sola golfklubb, Sola brettseilerforening og Sola svømmeklubb om et prosjekt for å etablere et lavterskeltilbud for inaktiv ungdom. Her skal ungdommer fra 13 til 19 år få tilbud om 10 timers gratis kurs i svømming, golf og brettseiling.

Dersom en lykkes med prosjektet kan andre grupper og andre idrettslag bli involvert i en videreføring av tilbudet. Eksempelvis jenter/kvinner med innvandrerbakgrunn.

6.7.5 Barnetråkkregistrering

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre befolkningen muligheter til å drive fysisk aktivitet i hverdagen gjennom planlegging og tilrettelegging av grøntstrukturer, gang- og sykkelveier, skilting/merking av turveier og stier, utarbeide reguleringsplaner med hovedformål å sikre gode arealer til idretts- og friluftsmål m.m. Det er særlig viktig å ha oversikt over hvor barn og unge oppholder seg og leker, slik at man kan ta hensyn til dette i planleggingen. Derfor er det gjennomført en barnetråkkregistrering som brukes aktivt som et verktøy når nye reguleringsplaner skal utarbeides. Barnetråkkregistreringen skal gjentas hvert andre år.

7.0 Natur og friluft

Foto: Fra Ytraberget, Trine B. Gausland

7.1 Definisjon

Friluftsliv defineres som "opphold og fysisk aktivitet i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse" (Miljøverndepartementet T-1474, Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse, 2009)

7.2 Naturen som helsestudio

Naturen har potensial både for forebygging og håndtering av stress. Det er vitenskapelig dokumentert at en kan lindre smerte, kriebearbeiding og mental oppbygging ved å bruke naturen (Miljøverndepartementet 2009).

Sola kommune har store friluftsområder i nærheten av sjøen. En har også en del skogsområder som er gjort tilgjengelig for publikum. Det er viktig å forvalte disse områdene godt for framtidig bruk, samt gi god informasjon til innbyggerne om mulighetene som finnes.

Økende forekomst av kroniske livsstilssykdommer relatert til fedme og overvekt, gjør det viktig for barn, unge, voksne og eldre å være i fysisk aktivitet. Siden den fysiske formen i befolkningen går ned og gjennomsnittsvekten opp, er målet å øke den samlede aktivitet ved at moderat aktive blir mer aktive og inaktive kommer i aktivitet. I begge tilfeller vil det være hensiktsmessig å legge til rette for lavterskelaktiviteter i form av turveier, lysløyper, trimparker etc. i nærheten av der folk bor. Gange er den vanligste formen for fysisk aktivitet i den norske befolkning. En dansk undersøkelse konkluderer med at de som bor nærmere et turområde eller grøntområde enn 500 meter har betydelig bedre helse enn de som bor lenger fra slike områder.

7.3 Turveier og turstier - eksisterende

Sola kommune har utviklet en god del turveier og turstier. Tabellen nedfor viser eksisterende anlegg.

Ølberg –Vigdel	Tursti	Ca 1,1 km delvis merket sti – ikke lys
Vigdel – Hellestø	Tursti	Ca 2,5 km delvis merket – ikke lys
Sola og Rægestranda	Friområde/tursti/strand	Ca 2.6 km
Ytraberget	Tursti	Ca 1 km
Grannesvågen –Selsneset	Tråkk	Ca 2,9 km
Risnes	Tursti/tråkk	
Hellestø - Bybergstranda	Tursti	
Hålandskogen	Turvei	Ca 2 km – lys. Tilrettelagt for sykkeløp og ridning i området.
Tananger Ring- Risnes	Turvei	
Åsenløypa	Turvei	1,4 km - lys
Ølbergskogen	Turvei	
Sola golfbane – Åsen	Turvei	
Risavika – Hestholmen	Turvei	Lys

For eksisterende turstier langs med kysten handler det om å opprettholde merking slik at det blir tråkk som flest mulig benytter. Dette også ut fra hensyn til natur, dyrehold og grunneier. Planen legger opp til at merking av kyststiene bør gjennomføres og holdes vedlike ved et samarbeid mellom Jæren Friluftsråd, Sola kommune og frivillige.

Det planlegges ikke nye lysanlegg på eksisterende turstier/turveier, med unntak av turveien på vestsida av Ølbergskogen.

Det er et mål å gi en bedre samlet oversikt over turveiene og turstiene i Sola kommune, slik at flest mulig blir klar over alle mulighetene som finnes. Særlig med tanke på alle nye innbyggere som hvert år slår seg ned i Sola kommune.

7.4 Turveier og turstier – fremtidige

Det arbeides med å realisere flere turveiprosjekter i Sola. På **turvei langs Hafrsfjord** er to delstrekninger, Sørnes og Joa på til sammen ca 3,5 km, vedtatt og regulert. Det arbeides med to andre delstrekk, Jåsund og Grannes på til sammen ca 6,5 km. Det er også vedtatt at det skal tilrettelegges for turvei/tursti på strekningen mellom Snøde og Sømme. Denne strekningen er på til sammen ca 7 km.

I forbindelse med boligutbygging på Jåsund er det vedtatt å etablere en turvei (Kyststien) langs sjøen fra **Myklebust til Hafrsfjord bru**. Det er et rekkefølgekrav at denne skal opparbeides i forbindelse med boligene på Jåsund og Myklebust. Kommunen bør videreføre denne kyststien fra Myklebust via Risnes til Tananger Havn.

Når turvei Hafrsfjord er etablert er det mulig å merke rundløyper som går via etablerte turveier og gangveier, slik at det er gangforbindelser mellom både Tananger og Sola sentrum og Hafrsfjord.

Reguleringsplan for turvei fra **Hellestø til Klepp grense** er vedtatt og avtale med grunneiere er inngått.

I forbindelse med oppstart av reguleringsplan for masseuttak på Røyneberg, har Utvalg for arealsaker vedtatt at det skal reguleres turvei fra **Bærheim via Åsen til friområdet ved Ormen Lange på Sørnes**.

I tillegg til disse større prosjektene vil det også være noen mindre prosjekter der turveier eller friområder knyttes sammen, som bør etableres. For eksempel over antenneområdet i Tananger og adkomst til golfbanen fra Skadberg/Eikeberget.

Det bør også vurderes om strekningen "den gamle Sandnesveien" (Stenebyen til Øvre Tjeltaveien) bør åpnes opp/tilrettelegges som turvei.

Turvei Hafrsfjord	Turvei	Ca 17 km delvis lys
Kyststien Myklebust Hafrsfjord bru	Kyststi	Ca 3,8 km delvis lys
Hellestø Klepp grense	Turvei	Ca 1.6 km
Bærheim-Sørnes	Turvei	Ca 3,5 km
Eikeberget – Golfbanen	Turvei	Ca 300 m
Forsvarsområdet Myklebust – Risnes –Tananger indre havn	Kyststi	
Kjerrberget	Tursti – under etablering	
Stenebyen – Øvre Tjeltaveien	Turvei	Ca. 1,5 km

7.5 Sykkel

Sola kommune har et godt utbygd sykkelveinett knyttet til hovedveier og skoleveier. Når det gjelder idrettsanlegg, er det sykkelveier til alle kommunale anlegg. Det er et regionalt mål å få opp andelen syklist i regionen. Sykkel kan brukes både til trening, mosjon og transportmiddel. Sola kommune ønsker å utarbeide en egen sykkelstrategi. Denne skal kartlegge situasjonen i kommunen når det gjelder status for sykkelveier. Videre skal en foreslå eventuelt ny utbygging, samt fokusere på tiltak for å få flere til å benytte sykkel.

I Nasjonal Transportplan 2014-2023 er det stilt krav om at veksten i persontransport skal tas av kollektivtransport, gange og sykling. For å imøtekomme dette kravet er det helt nødvendig å samordne utbygging av infrastruktur og arealer til bolig, næring og handel.

I følge Regionalplan for Jæren er sammenhengende anlegg og trygge veier for gange og sykkel blant de viktigste enkelttiltakene som bidrar til aktivitet i store grupper. Planen gir retningslinjer om at det

skal utvikles god fremkommelighet i et sammenhengende regionalt hovedvegnett for sykkel. Hovedvegnett for sykkel innenfor boligsonene/byområdet skal separeres fra gående og motorisert trafikk. Kommunene må ved revisjon av kommuneplanene vurdere behovet for utvikling av eksisterende hovedruter og ny forbindelser. Kommunene må sikre korte og direkte forbindelser til holdeplasser og lokale målpunkt, og etablere god parkeringsdekning.

7.6 Ølbergskogen

Ølbergskogen har en god beliggenhet, nær strendene, men likevel skjermet mot vær og vind. Skogbunnen er flat, det er asfaltdekke på mye av turveinettet, og friområdet er universelt tilgjengelig. Friområdet skal være fritt tilgjengelig for publikum, og på sikt ønsker man å knytte området til strendene med en turvei fra den nordlige delen og ned til Rægestranda.

Ølbergskogen skal legges til rette for aktivitet, for eksempel arrangementer og kan brukes som fast tilholdssted for frivillige organisasjoner etter avtale. Byggene på sørsiden av Ølbergveien kan leies ut til lag og foreninger.

Store deler av den sørlige delen av Ølbergskogen er fredet som militæranlegg. De fredede byggene og veinettet skal holdes i den stand som da de ble overtatt fra Forsvaret. Skogen skal også forvaltes slik at den beholder samme preg som da området var militærleir. Kommunen ønsker å ivareta de militære delene av anlegget også på nordsiden av vegen.

7.7 Myklebust sjøbad

Det er regulert et område på Myklebust til sjøbad. Dette blir en tilrettelagt badeplass, skjermet fra sjøen, bak en holme, der en bygger demninger av betong. Temperaturen vil være ca 1 til 3 grader varmere enn i sjøen utenfor. Sjøbadet blir universelt utformet og vil være tilgjengelig for alle. Det er planer om å opparbeide uteområdet med grill, toaletter etc.

7.8 Badestrendene

Jæren friluftsråd er sammen med fylkesmannens miljøvernavdeling den viktigste aktøren for å forvalte strendene våre. Det er viktig å sikre at strendene og friområdene blir brukt, men at det tas hensyn til landskapsvern og biologisk mangfold. Jæren friluftsråd bygger og vedlikeholder p-plasser, sykkelstativer, bossdunker, toaletter, stier, redningsbøyer, holder ryddeaksjoner, driver skjøtsel og legger til rette for universell utforming.

Oversikten viser badestrendene i Sola:

Navn	Anleggstype	Størrelse	Eier	Status/Behov
Solastranden Rægestranden	Badeplass	296 daa	Sola kommune, Jæren Friluftsråd, privat	Bedre trafikkavvikling /parkering, ny skiltplan. Universelt tilrettelagt svillesti.
Ølbergstranden	Badeplass	81 daa	Sandnes kommune	Større parkeringsplass.

				Fartsdumper og gang/sykkelvei langs Ølberg Havnevei.
Vigdelstranden	Badeplass	95 daa	Sola kommune, Jæren friluftsråd	Sikre veirett for allmenn ferdsel.
Hellestø Bybergsanden		430 da	Privat	Nye forskrifter for hundehold. Ny skiltplan. Turkart fra Hellestø til Bore
Ormen Lange		5 da	Sola kommune	Oppgradering av anlegget + toaletter.

7.9 Grøntområder

Regionalplan for Jæren har innført et plangrep for å sikre befolkningen på Jæren god tilgang til større sammenhengende områder for rekreasjon, friluftsliv og mosjon i rimelig avstand fra bosted.

Retningslinjene i regionalplanen fastslår at grønnstruktur skal ha innarbeidets og detaljeres i kommuneplaner og detaljplaner basert på kunnskap om lokale forhold.

Grøntstrukturen utgjør nettverket av stier fra boligområdene og ut til de større områdene. Det gir mulighet for enkel adkomst til turområder, både i nærmiljøet og lengre turer ut til havet direkte fra boligområdene i Sola kommune. Grøntstrukturen er med på å skape gode boområder, der offentlige parker og lekeplasser danner rom for opphold og lek. Trær og vegetasjon i nærmiljøet er med på å heve livskvaliteten, og er i mange tilfeller det viktigste elementet for trivsel i nærmiljøet. Trær skaper dybde i landskapet og er vakre og se på.

Grønnstrukturen i Sola har til hensikt å danne grønne korridorer og oppholdsrom i boligområdene, og samtidig være med på å gi gode gang- og sykkelforbindelser, og de skal knytte boområdene til de større skogsområdene og de lange turveiene langs havet. De er et grunnlag for fysisk aktivitet for gående, løpende og syklende, så vel som småbarnsfamilier som bruker de nærmeste områdene og lekeplassene til bevegelse i hverdagen, og som samlingspunkt for nabolaget.

7.10 Forvaltning av uteområder

7.10.1. Skoger

Kommuneskogene forvaltes som parkaktige skoger der brukerne står i sentrum, i motsetning til en skog der økonomisk tømmerdrift er i sentrum. Skogene skal være gode oppholdsarealer og turområder for så mange brukere som mulig. De tilrettelegges med stier, rasteplasser, utsiktpunkter og lysninger. Det etterstrebes universell utforming der det er mulig, i noen tilfeller legges det også til rette for spesielle aktiviteter som sykling, ridning og hund. Vi ser at god forvaltning i fremtiden bør inkludere alle, heller enn å forby skogen for noen brukergrupper. Skogen skal på sikt bestå av flere

treslag og disse skal skjøttes/ tynnes og det legges til rette for at de kan bli store og gamle, for å gi skogen særpreg og kontinuitet.

7.10.2 Nye boligfelt

I nye boligfelt ønsker man å ha grøntdrag som slynger seg gjennom bebyggelsen slik at det kan legges turstinett i grøntområdene, og slik at de blir sammenhengende. Mange funksjoner som lekeplasser og samlingssteder legges i friområdene for å invitere til større bruk. Det er et mål at deler av gammelt terreng, naturverdier og kulturverder bevares i grøntområdene. Eksempler på dette kan være å ivareta topper eller djuv, ha åpne bekker og myrer, og ivareta gamle trær og steingjerder når området rundt transformeres til moderne tettbygd boligområde.

7.10.3 Parker

Man ønsker i forbindelse med sentrumsplanene at det bygges moderne byparker med turveier, vannspeil, kafeer blomsterflor og annet. Det hviler et ansvar på arealforvaltere og politikere til å få til gode sentrumparker. Torkelsparken i Tananger er vedtatt bevart og skal sammen med Tananger havn utvikles til et moderne uteoppholdsareal.

7.11 Tilgang til kulturminner

Sola kommune har mange ulike kulturminner. Mange er svært godt tilrettelaget for adkomst. Eksempel på dette er Domsteinane og Tjorakrossen.

Tilrettelegging for kulturopplevelser inn i traseen for turveier og turstier er særs viktig. Disse kan både bli et mål for turen, fremme læring og være en kilde til refleksjon og ettertanke.

Denne planen legger særlig vekt på å bedre tilgangen til gravhaugen på Ræge. Her planlegges det å opparbeide tursti fra bedehuset på Ræge og opp til haugen.

Videre har planen et mål om å utvikle en turmarsj/arrangement som kan kalles: "Erling Skjalgsonaturen - fra kvilestein til kvilestein". Turen må arrangeres sammen med frivillige og etter avtale med grunneiere i området.

Kulturplanen som er under arbeid vil utdype ytterligere hvordan en kan sikre tilgang til kulturminner

8.0 Idrett

8.1 Medlemskap i idrettslag

Det var pr 31.12.2013 registrert 8 912 medlemskap i idrettslaga i Sola kommune. Dette utgjør ca 34 % av innbyggertallet i Sola. Det understrekes da at en person kan være medlem i flere klubber, og at en del klubber også har medlemmer fra andre kommuner. 3338 av medlemmene er jenter/kvinner, mens 5574 er gutter/menn.

Voksne medlemmer over 20 år utgjør 1481 kvinner og 3349 menn. 54, 2 % av medlemmene av idrettslag i Sola er med andre ord voksne medlemmer. Det er særlig de to golfklubbene i kommunen som har mange voksne medlemmer. Men dette gjelder også klubber som Sola cykleklubb og Sola Turn. I et folkehelseperspektiv er det viktig at alle aldersgrupper har et tilbud om organisert aktivitet.

Barn og unge under 20 år utgjør totalt 4 082 av medlemmene. Herav 2 225 gutter og 1857 jenter. Ca 7100 av kommunens innbyggere er under 20 år. Det betyr at antall medlemskap i idrettslag utgjør ca 57 % av antall innbyggere i denne aldersgruppen.

496 av medlemmene er under 6 år. Det er 2239 medlemskap i aldersgruppen 6 til 12 år, og 1347 medlemskap i alderen 13 til 19 år.

Sola Turn har flest medlemmer i aldersgruppen 0-12 år, ca 600 stk. 282 av disse er under 6 år. Det er fotballaga i kommunen som har totalt flest medlemmer. Etterfulgt av turn og håndball. Men det er grunn til å understreke at tilbudet i Sola er mangfoldig. Vi har motorsport, skyting, ulike sykkelgrener og diverse former for kampsport.

Medlemstallet i idrettslaga har holdt seg stabilt de siste åra. Økt befolkningsvekst har dermed ikke gitt flere medlemmer. Fra Ungdataundersøkelsen ser vi at andelen unge som trener og konkurrerer i idrettslag/organisert aktivitet generelt både synker med alderen og har en nedadgående trend. Dette er gjeldene for hele landet, men har gitt seg særlig utslag i Sola sammenlignet med våre nabokommuner. (Se vedlegg 4)

	Totalt	Over 20	Under 20	13-19 år	6-12 år	0-6 år
Alle	9230	4862	4368	1345	2487	536
Menn	5746	3420	2326	799	1302	225
Kvinner	3484	1442	2042	546	1185	311

Oversikt over antall medlemmer i idrettslag pr 31.desember 2014, fordelt på alder og kjønn. Kilde: idrettsregisteringen.

8.2 Status idrettsanlegg i Sola kommune

8.2.1. Flerbrukshaller i Sola kommune:

Sola kommune har i dag følgende idrettshaller som brukes som flerbrukshaller:

- Tananger idrettshall
- Tananger Fjellhall¹
- Åsenhallen A
- Åsenhallen B
- Solahallen
- Skadberghallen
- Dysjalandshallen

Totalt 7 flerbrukshaller, i tillegg eier og driver Sola Turn sin egen turnhall.

Planlagt utbygging av Sola Arena (sykkelvelodrom med flerbruksflater) og Forus bedriftsidrettsarena vil styrke kapasiteten i Sola kommune ytterligere når det gjelder flerbruksflater.

¹ Tananger Fjellhall mangler noen få kvadratmeter på full håndballbanestørrelse.

Åsenhallen A er oppgradert for 18 millioner kroner i 2013, og en ny Skadberghall sto klar i august 2012. Solahallen er den mest nedslitte hallen og vil trenge oppgradering eller nybygg dersom det ikke blir noe av sykkelvelodromen.

Sola kommune har også 8 gymsaler som leies ut til ulike idrettslige aktiviteter.

8.2.2. Kommunen har ansvar for følgende friidrettsanlegg:

- Sola stadion
- Tananger stadion

Sola stadion er oppgradert for ca 7 millioner kroner de siste åra, og framstår nå som et fullverdig friidrettsanlegg der en kan avholde nasjonale konkurranser.

8.2.3. Fotballbaner i kommunen:

- Tananger: To kunstgrasbaner og en grasbane. Havørn fotball har bygd kunstgrasbane nummer 2. Havørn disponerer også en plathall for fotball.
- Våganes: En kunstgrasbane og en grasbane
- Sola Stadion: 3 grasbaner, 1 kunstgrasbane og 2 grusbaner.
- Tjelta: 1 kunstgrasbane, 2 grasbaner.

8.2.4. Svømmeanlegg i Sola kommune:

- Sola svømmehall: 25 meters basseng
- Dysjaland svømmehall: 25 meters basseng med 7 meters stupetårn
- Tananger svømmehall: 25 meters basseng
- Varmtvannbasseng helsehuset: 12,5 meter.

8.2.5. Andre anlegg:

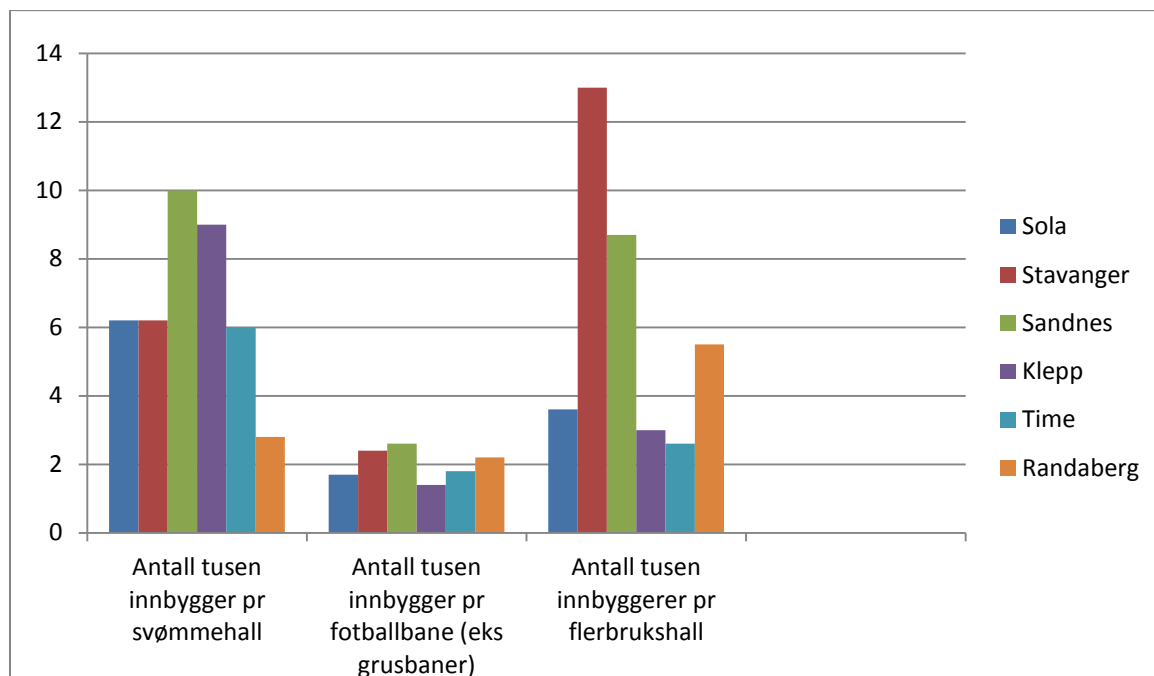
Det er flere private anlegg i Sola. Eksempelvis to golfbaner og ett anlegg for motocross. Det er og bygd ut BMX-bane i privat regi. Flere klubbhus er eid av idrettslagene selv. Eksempel på andre mindre anlegg er frisbeebane, og diverse mindre skateanlegg.

Klubber som i dag mangler egne lokaler er Sola pistolklubb, Hafrsfjord Squasklubb og Sola bretteiserforening. Sola BMX vil miste banen sin på Sola på grunn av bygging av Transportkorridor Vest.

8.2.6. Oppsummering idrettsanlegg i Sola

Tabellen nedenfor viser flerbrukshaller, svømmehaller og fotballbaner pr innbygger i Sola kommune og våre nabokommuner. Statistikken over svømmeanlegg tar med alle anlegg uavhengig om dette er skolebasseng, varmtvannsbasseng, 12.5 meter basseng eller 25 meter basseng. Sola har tre basseng på 25 meter som er svært godt tilrettelagt for trening og publikumsbading. Stavanger har 21 registrerte svømmeanlegg, men bare 4 av disse er åpne for publikumsbading. Sandnes har 3 basseng som er åpne for publikumsbading, mens Klepp, Time og Randaberg har en hver. Når det gjelder svømmehaller er det Sandnes og Klepp av våre nabokommuner som har størst utfordringer. Går vi over til å kikke på antall fotballbaner ser vi at dekningen er relativt god i alle kommunene. Stavanger og Sandnes har litt mindre dekning enn resten, mens Klepp har best dekning. Tilgangen til flerbrukshaller er ganske ulike i kommunene som er sammenlignet. Sola, Klepp og Time har god

dekning, mens Sandnes og særlig Stavanger har mange innbyggere pr hall. Det er verd å merke seg at i Time og Klepp er det i svært stor grad idrettslagene selv som har bygget ut idrettsanlegg, ved hjelp av kommunalt tilskudd og spillemidler.

Kilde: Idrettsanlegg.no

For å få en fullstendig oversikt over anlegg i Sola vises det til vedlegg 2.

8.3. Fremtidig utbygging av idrettsanlegg i perioden

8.3.1. Idrettshaller

- Sykelvelodrom med flerbruksflater er under planlegging. Det er et mål at idrettsanlegget er ferdigstilt i 2017. Det forutsettes nasjonal støtte på inntil 50 % av investeringskostnader. Et slikt anlegg vil være på ca 12 000 kvadratmeter og vil være en betydelig tilvekst til idrettsanlegga i regionen. Selve sykkelvelodromen vil være 250 meter lang med inntil 45 graders helling i svingene. Flerbruksflaten vil være på ca 3000m². Det er fullt mulig å drive med flere idretter i hallen samtidig.
Når det gjelder bruk av flerbruksflaten har idrettsrådene i regionen prioritert basishall for turn, håndball, innebandy og volleyball. Hallen planlegges med en tribunekapasitet på 2500 mennesker. I tillegg vil hallen innholde kontorer, rom for sykkelutleie, kafé, kjøkken med mer. Sola Arena er den forløpige arbeidstittelen på prosjektet som er planlagt plassert mellom Sola stadion og Solasplitten.
- Solahallen sin idrettshall vil ved bygging av Sola Arena bli flyttet hit. Selv om denne da blir nedlagt får en likevel ca 2000m² nytt nettoareal til ulike innendørs idretter. Dersom Sola Arena ikke skulle bli en realitet, må en bygge ny Solahall i løpet av planperioden. Det er gjennomført en tilstandsrapport i 2013, som konkluderer med at rehabilitering av nåværende hall vil bli betydelig dyrere enn å bygge ny.

- Sola Turn har gitt innspill om at de trenger og ønsker en basishall for turn. Sola turn er et av de idrettslagene i Sola som har hatt størst vekst de senere årene. Sola Turn har blitt prioritert ved tildeling av treningstid i Skadberghallen. Ny basishall for turn kan realiseres i Sola Arena eller bli en del av en ny Solahall. Et tredje alternativ kan være å utvide dagens turhall. Denne planen vil prioritere at det bygges en basishall for turn knyttet til flerbruksflaten i Sola Arena.

Foto: Sola Turn, Jenter 10 til 12 år. Trine B. Gausland

- Mye av fremtidig folkevekst vil komme i Jåsund, Myklebust- området. Det vil da bli et spørsmål om en skal bygge ny flerbrukshall i tilknytning til ny skole etter modell av Skadberg, eller om en vil styrke eksisterende idrettsmiljø i Tananger ved å utvide Havørnhallen. Det legges opp til å etablere hall i tilknytning til ny skole på Jåsund. Det må være et mål å realisere en ny idrettshall i området innen 2020.
- Skytehall for pistolskyting er planlagt oppført i tilknytning til Rogaland bedriftsidrettskrets sin hall på Forus. Skytehallen vil bli eid av Sola kommune og er planlagt ferdigstilt høsten 2015. Bakgrunnen for dette er at Sola Pistolklubb mistet sin skytebane i Skiljaberghallen i forbindelse med utbygging av Solasplitten. Det planlegges for en 25 meters bane med 20 skiver og tilhørende rom. Arealet som er avsatt til formålet er på ca 800 kvadratmeter.

8.3.2. Svømmehaller

Tilstandsrapporten fra bassenget i Solahallen viser at det er behov for å rehabilitere eller bygge nytt svømmeanlegg. Garderobene er svært dårlig og det er tidsspørsmål om hvor lenge enn kan ha disse åpne. I tillegg er bassengkonstruksjonen i dårlig forfatning. Videre må en skifte ut fliser og membran. Det må i løpet av perioden vurderes om en skal bygge helt nytt basseng, eller om en skal prøve å rehabilitere dagens anlegg. Videre må det planlegges et varmtvannsbasseng i tilknytning til anlegget. Et slikt basseng er viktig i fysikalsk behandling, men kan i tillegg brukes som opplæringsbasseng.

Det forventes også en del rehabiliteringsarbeid knyttet til svømmeanlegget og idrettshallen på Dysjaland. Det utarbeides i 2014 tilstandsrapport som skal danne grunnlaget for hvordan en vil prioritere vedlikehold og rehabilitering.

8.3.3. Fotballanlegg

Foto: Havørn G 14 Trine B. Gausland

Det vurderes ikke behov for nytt areal til 11er fotballbaner i planperioden. Både Våganer, Tananger, Sola sentrum og Tjelta har nok fotballbaner til å ivareta veksten. Det forventes likevel at det vil skje en utvikling på eksisterende anlegg.

Sola fotball planlegger å legge kunstgras på eksisterende grusbane i løpet av 2015.

Våganer FK har et mål om å få bygd en nierbane for fotball i tilknytning til eksisterende anlegg på Våganer. Målet er å få realisert den nye banen i løpet av 2016.

Havdur IL planlegger en innendørs fotballhall på Tjelta. Havdur IL disponerer pr i dag to grasbaner, en kunstgrasbane og en ballbinge til fotballformål.

Videre planlegger Sola kommune å kjøpe seg inn fotballhallen Randaberg Arena. Lag i Sola vil da ha tilgang til å kunne søke treningstid i denne hallen.

8.3.4. Utendørsanlegg

BMX- bane

BMX-banen på Sola blir berørt av utbygging av ny vei og kan derfor ikke lenger brukes til konkurranser. Det er svært viktig å prioritere tilrettelegging for ny bane. Finne nytt areal til Sola BMX, samt å få bygd en ny bane er et av de prioriterte tiltakene fra Sola kommunes side. Kommunen ser for seg at BMX-banen blir knyttet til Sola stadion og den nye sykkelvelodromen. Det er et mål å starte arbeidet med å realisere den nye banen før Sola BMX må flytte fra sin bane på Sola.

Skateanlegg

Ved budsjettbehandlingen i 2013 ble det avsatt midler til en skateanlegg ved Stangelsenteret. Parken må bli utarbeidet på en måte som gjør at en har diverse vanskelighetsgrader og dermed kan brukes av personer med ulikt ferdighetsnivå. Det arbeides også med planer om en skatehall på Dysjaland (privat initiativ). Stavanger kommune har ytre ønske om å realisere et større regionalt anlegg.

Motocrossbane

Bybergsanden Motocrossklubb oppgraderte i 2014 banen med vanningsanlegg og sikkerhetsgjerder sommer 2014. Banen er dermed godkjent for Norgescupstevner.

Anlegg for "internasjonale" idretter

Regionen har hatt stor tilflytting fra utlandet. Mange av disse er aktive innenfor idretter som rugby, cricket og baseball. Om det kan finnes areal til slike idretter er pr i dag uavklart. Det er et område på Soma som i arealplanen er satt av til frivillige lag og organisasjoner. Men om den type idrett skal nyttes her, må vurderes ut fra hva som er praktisk mulig og de ulike behov som måtte oppstå. En må i større grad enn i dag prøve å løse arealbehova for denne type anlegg ved interkommunalt samarbeid. Sola baseball har søkt dispensasjon fra kommuneplanen, samt byggeløyve for å etablere en bane for baseball på Utsola.

8.3.5. Klubbhus

Sola brettseilerforening har i lengre tid prøvd å få realisert et klubbhus ved sjøen. Ulike alternativ har vært vurdert, men foreløpig har overkommunale instanser satt foten ned. Sola brettseilerforening har gitt innspill om 5 mulige lokasjoner for et klubbhus, iblant annet Sømmevågen. Sola kommune sikret seg et areal i Sømmevågen i 2013, og det kan ikke utelukkes at Sola kommune på et senere tidspunkt får kjøpe mer av området. Ett alternativ bruk av området vil da være etablering av et sjøsportsenter der en kan legge til rette for brettseiling, seiling osv. Dette er lagt inn som et forslag i den nye kommuneplanen. Denne planen vil prioritere klubbhus for brettseilerne ved Sola sjø.

Bybergsanden motocrossklubb har i dag bare en enkelt brakke like ved banen. Denne har ikke innlagt vann. Klubben ønsker derfor å bygge et mindre klubbhus med garderober i tilknytning til banen.

8.3.6. Interkommunale anlegg

Som en følge av bygging av Sola Arena vil Sola kommune bli medeier i fotballhallen i Randaberg og friidrettshallen i Sandnes. Det vil forandre en økning av dagens overføringer til Folkehallene, men gir til gjengjeld Sola kommune sine idrettslag rett til treningstid i disse hallene.

Interkommunalt samarbeid i tilknytning til realisering av idrettsanlegg, bør videreutvikles ut fra regionens totale behov. Det betyr også at en kommune må være med å kunne realisere interkommunale anlegg i en nabokommune, selv om det er få eller ingen som utøver sporten i sin egen kommune. Eksempel på slike anlegg kan være skianlegg, anlegg for skyting, konkurranseanlegg for svømming, anlegg for "nye" idretter osv.

8.3.7. Sentralidrettsanlegget på Sola

Sola kommune har et stort areal knyttet til Solahallen, Sola stadion og Åsenhallene. Arealet er i dag på ca 130 mål og inneholder fire fotballbaner, tre idrettshaller, en svømmehall, et friidrettsanlegg, en turnhall, skateanlegg med mer. Det planlegges også sykleanlegg med flerbruksflater og BMX-bane i tilknytning til anlegget. Dette vil medføre at Sola kommune får en svært bra idrettspark, også i nasjonal sammenheng.

Sola kommune ser for seg at en må utarbeide en plan for fremtidige utnyttelse av arealer, skape en felles identitet for område, samt sikre at anlegget blir tatt vare på og brukt til idrettsformål.

8.3.8. Vedlikehold

Vedlikehold av idrettshaller og idrettsanlegg må være en prioritert oppgave i planperioden. Det må settes av nok økonomiske midler til dette arbeidet, samt at vedlikeholdet må utføres planmessig av personell med kompetanse. Det anbefales en systematisk kartlegging av tilstanden på ulike idrettshaller og at en på denne bakgrunn utarbeider et rehabiliteringsprogram. Videre må en ta vare på og utvikle kompetansen til de ansatte på idrettsanlegga.

8.4. Økonomi

8.4.1. Økonomi idrettslag

Sola kommune sine idrettslag har jamt over god kontroll på økonomien. Medlemsinntekter, sponsor, dugnad og tilskudd er viktige inntektskilder. Utenom kommunale tilskudd er lokale aktivitetsmidler et viktig bidrag i klubbøkonomien.

Beregninger gjort av Norges Idrettsforbund tilsier at den økonomiske verdien av frivillig innsats utgjør kr. 3.800 pr. medlem. For klubbene i Sola vil dette si en total frivillig innsats til en verdi på ca 34 millioner kroner.

Svært mange idrettslag driver sine aktiviteter på kommunale anlegg som medfører reduserte utgifter. Det er likevel noen lag som har egne anlegg eller må leie aktivitetsflate. For de som leier av andre, har kommunen de siste åra opprettet en praksis der en får dekket ca 1/3 av leiekostnader gjennom tilskudd. For de som eier anlegga selv, har kommunen en tilskuddspost i budsjett på 379 000 kroner som fordeles etter søknad.

8.4.2. Sola kommune og midler brukt på idrett

Til sammen har Sola kommune budsjettet med ca 25 millioner brutto kroner til idrettsformål i 2014.

Tabellen nedenfor viser hvordan disse kronene fordelte seg

Idrettsadministrasjon	733 000
Brutto driftskostnader: Drift av innendørs haller inkludert svømmeanlegg	16 621 000 *
Driftstilskudd idrettslag	1 533 000
Driftstilskudd egne klubbhus idrettslag	379 000
Driftskostnader utendørsanlegg	1 981 000
Tilskudd til regionale anlegg	2 026 000
Tilskudd til tilsynsvakter	200 000
Sum	24 894 000
Inntekter eksterne brukere av idrettsanlegg*	2 950 000

*inntekter fra publikumsbading utgjør ca 350 000 kroner og inntekter fra leie til eksterne brukere er budsjettet til 2 600 000. Ellers blir det ført interne overføringer på 5 500 000 fra skole/barnhage og kultur. Nettokostnader til drift av idrettshaller/svømmeanlegg blir da ca 8,2 millioner kroner

8.4.3. Framtidige prioriteringer og økonomi

Sola kommune ønsker å ha en idrettsadministrasjon som kan gjennomføre arbeidet med anleggsutvikling, spillemidler og idrettsfaglige spørsmål. En slik administrasjon er også et viktig bindeledd mellom kommunen og idrettsrådet/idrettslaga. Det bør vurderes om en slik administrasjon kan knyttes nærmere til den etaten som har ansvaret for driften av idrettshallen. Et alternativ kan være at det opprettes en egen idrettsseksjon som har et helhetlig ansvar for idretten, inkludert drift av idrettshallene.

Driftstilskuddet til idrettslaga har stått på "stedet hvil" de siste 10 åra, i verdi av total budsjettet har derfor driftstilskudda til idrettslaga auka. 2014 økte imidlertid tilskuddet til drift av egne lokaler med 50 000 kroner. Videre ble det satt av 200 000 kroner i friske midler til tilsynsvaktordningen i idrettshaller. Hvilke type tilskudd som skal prioriteres i planperioden må avgjøres i nært samarbeid med Sola idrettsråd. Driftstilskuddet baser seg på aktivitet, antall medlemmer og alder på medlemmer. Det gir større utslag å ha medlemmer blant ungdommer enn barn under 6 år. Dette er begrunnet i at det skal være en gevinst å hente for idrettslag som greier å aktivisere ungdommen.

Sola kommune bruker mesteparten av sitt "idrettsbudsjett" på drift og vedlikehold av idrettsanlegg. Viktige prioriteringer knyttet til dette arbeidet vil bli å ha systemer for å kunne bruke personellet

mest mulig effektivt, systematisk kompetanseheving blant ansatte, og gode vedlikeholdsplaner for å sikre langvarig drift av anleggene.

Det ble i 2013 innført en budsjettpost som medfører at idrettslaga kan få dugnadspenger for selv å ta på seg tilsyn av idrettshaller på kvelder og helger. Denne ordninga kan medføre reduserte driftsutgifter for Sola kommune, samt at klubbøkonomien kan bli styrket. Ordningen må etter en tid evalueres for å se om en har oppnådd ønsket effekt.

8.4.4. Spillemidler

Ordningen med statlig medfinansiering til bygging av idrettsanlegg, er helt nødvendig for å sikre at det blir bygd idrettsanlegg rundt om i kommunene.

Til sammen har Sola kommune pr 2013 registrert 102 idrettsanlegg og 60 nærmiljøanlegg i spillemiddelregisteret. Det presiseres da at et idrettsanlegg kan være en del av et større anlegg. Eksempelvis vil det i en slik statistikk være flere idrettsanlegg knyttet til sentralidrettsanlegget. Det er gjennom årenes løp bevilget ca 48 millioner kroner i spillemidler til idrettsanlegg i Sola kommune. I underkant av 9 millioner kroner er gått til private utbyggere, resterende er gått til anlegg som Sola kommune selv bygger ut og drifter. Tallene er med å understreke at Sola kommune har prioritert kommunal utbygging av idrettsanlegg.

På bakgrunn av vedtatte retningslinjer for fordeling av spillemidler i Rogaland fylkeskommune, kan Sola kommune forvente seg en utbetaling på ca 5 millioner kroner årlig til anlegg. I tillegg kommer midler til interkommunale anlegg som blir bygd i Sola. I perioden 2015 til 2018 er Sola kommune definert som et pressområde, som får 15 % ekstra tilskudd til hvert spillemiddelprosjekt.

8.4.5. Forholdet mellom idrettslag og Sola kommune ved utbygging av idrettsanlegg

Sola kommune har vært en aktiv bidragsyter for å få realisert kommunale idrettsanlegg rundt om i kommunen. Svømmehaller, flerbrukshaller, fotballbaner og anlegg for friidrett er bygd ut i kommunal regi. Det er utbygd kommunale anlegg både på Vågan, Tjelta og i Tananger. Alle kommunens innbyggere har dermed idrettsanlegg i sitt lokalmiljø. I tillegg kan sentralidrettsanlegget på Åsen i prinsippet brukes av alle idrettslag i kommunen. Av praktisk og geografiske årsaker er det nok slik at det er idrettslag knyttet til Sola Sentrum som er største brukere av dette anlegget.

Når det gjelder enkelte fotballbaner, har idrettslaga vært aktive bidragsytere for å få realisert disse. Fra 2010 kan nevnes utbygging av kunstgress for fotball både på Dysjaland og Vågan, som netto har kostet kommunen henholdsvis 2.4 millioner og 3.1 millioner kroner. (Fratrukket moms og spillemidler.) I prosjektet på Dysjaland er det gjennomført en betydelig dugnadsinnsats i form av egeninnsats og rabatter. Vågan FK betaler 475 000 kroner i kontanter som sin egenandel til prosjektet. Havørn fotball bidro stort til å få realisert en kunstgrasbane både i 2004 og 2013. Når det gjelder den nye skytebanen på Forus skal Sola pistolklubb bidra aktivt.

Sola kommune har også en del anlegg som er realisert av private. Det gjelder blant annet to golfanlegg, BMX- bane på Sola, motocrossbane på Byberg og turnhallen på sentralidrettsanlegget. I tillegg er flere klubbhus eid av idrettslagene. Disse anlegga viser at det er et betydelig engasjement i idrettslagene for å få realisert prosjekt som kommer brukerne til gode.

Selv om Sola kommune har mange idrettsanlegg er det likevel ikke slik at utbygging av nye anlegg stopper opp. Økt befolkning, nye utbyggingsområder og fokus på folkehelse er bare noen stikkeord i

så måte. Kommunens rolle som samfunnsutvikler tilsier at det er kommunen og det offentlige som fortsatt må ha hovedansvar for utbygging av idrettsanlegg. Dette bør ligge fast som et prinsipp. Det er likevel et faktum at utbygging av forskjellige idrettsanlegg må tilpasses kommunale budsjetter. Det vil derfor med all sannsynlighet være behov for nye tiltak og rehabiliteringer som idrettslag og innbyggere ønsker å få realisert fortere enn det kommunens økonomi tillater. Det at idrettslag da viser initiativ til å få realisert nye prosjekter med en stor grad av egeninnsats er positivt.

Våren 2014 vedtok Sola kommunestyre en ordning der idrettslaga kan søke om 1/3 kommunal medfinansiering av ulike prosjekter. Retningslinjene for denne ordningen presiserer at Sola kommune fortsatt vil ha hovedansvar for utbygging av idrettsanlegg, og at dette gjelder særlig for friidrettsbanen på Tananger og Sola, flerbrukshaller, svømmehaller, turveier og nærmiljøanlegg i nye byggefelt. Men dette betyr ikke at Sola kommune avgrenser sitt ansvar til disse anleggene.

Det understrekes at når idrettslaga tar ansvar for utbygging, blir disse også eiere av anlegget. Det betyr at det er idrettslaga som må sørge for nødvendig vedlikehold, at spillemidler blir forvaltet rett og at anlegget er godt tilgjengelig for ulike brukergrupper.

8.4.6. Leie av anlegg

Sola kommune vil fortsatt holde fast på prinsippet om at idrettsanlegga skal være gratis for kommunens egne idrettslag. Det gjelder også andre lag som er registrert i Sola kommune som får tildelt treningstider i gymsaler. Eksempel på slike lag kan være Bondelaget og KRIK. (kristen idrettskontakt)

Det er likevel store kostnader knyttet til drift av idrettsanlegg. En ser derfor for seg at bedriftsidrettslag og lag fra andre kommuner må betale for leie. Unntaket er kommunens eget bedriftsidrettslag. Regionale grupper der over 50 % av deltakerne kommer fra andre kommuner enn Sola, må betale.

Når idrettslag og andre leier hallen til fester/arrangementer som gir klubbkassen inntekter, er prinsippet at idrettslaga skal betale for utgifter kommunen har med arrangementet.

Man ser en trend der flere og flere ønsker å drive idrett uten at dette skjer gjennom et organisert idrettslag. Det er et mål at man i løpet av planperioden kan prøve ut ordninger der uorganiserte grupper kan leie/låne en hall til aktivitet. Dette kan gjøres ved hjelp av elektroniske bestillingssystemer. Det å tilrettelegge for uorganisert bruk i en idrettshall, kan være svært viktig med tanke på folkehelse.

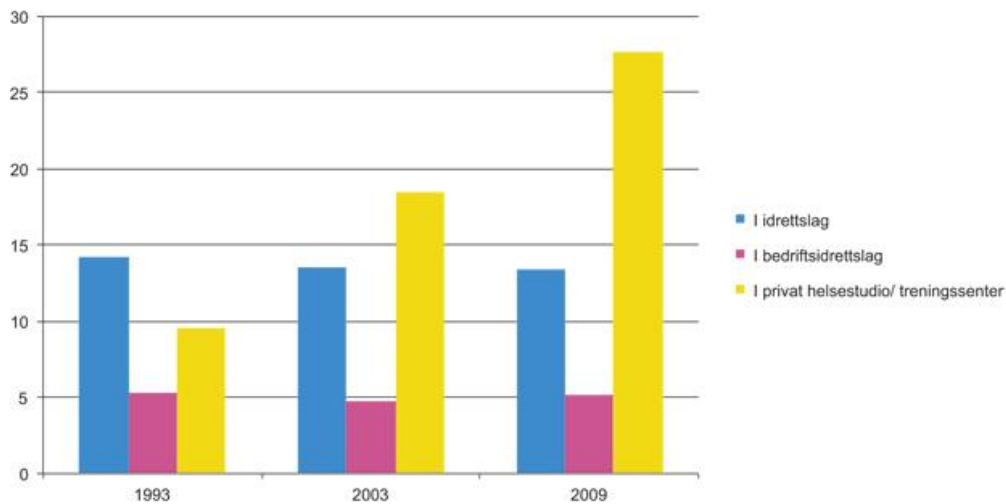
8.5. Kommersielle treningssenter

Den fysiske aktiviteten har tradisjonelt vært knyttet til friluftsliv på eget initiativ eller til deltagelse i den organiserte idretten. I 1989 oppgav 8,5 % av befolkningen at de trente på kommersielle sentre. I 2010 hadde dette tallet økt til nesten 30 %. Voksnes deltagelse i idrettslag har de siste 20 åra holdt seg relativt stabilt, mellom 12 og 15 % oppgir at de er medlemmer av et idrettslag.

Idrettslaga tilbyr mer en bare et miljø for trening og fysisk aktivitet. Sosialt samvær gjennom aktivitet og dugnad er viktig i et idrettslag.

Det er relativt få kommersielle treningssenter i Sola kommune sett i forhold til folketallet. Dette kan ha sammenheng med nærheten til Forus og Stavanger der det er bygd store senter.

I tilknytning til utbygging av idrettsanlegg og svømmehaller, må det vurderes om en kan finne gode modeller for samarbeid med kommersielle aktører. Slike modeller er blant annet utprøvd i Haugesund og Fredrikstad med gode resultater.

Kilde. St melding

26

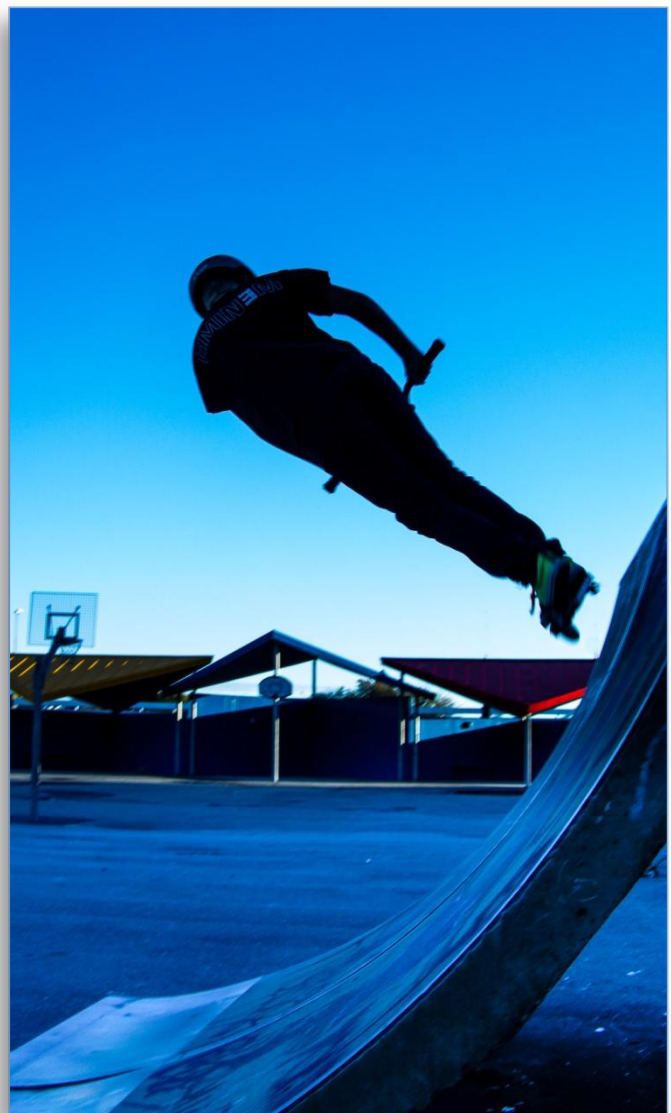
9. Nærmiljøanlegg

Det er i Sola kommune etablert ca 60 nærmiljøanlegg. Disse ligger ofte i nærheten av skoler og idrettsanlegg. En forutsetning for å få spillemidler til slike anlegg, er at de skal være åpne og tilgjengelige for alle.

Nærmiljøanleggene varierer i forhold til bruksområder. En har anlegg for skating, sandvolley, fotball, klatring, bordtennis med mer.

Det er særs viktig at en ved planlegging av uteområder i tilknytning til skoler, planlegger slik at anlegget kan brukes som et nærmiljøanlegg. Bestemmelsene seier nå at en kan få inntil 1,2 millioner kroner i spillemidler til opparbeidelse av nærmiljøanlegg.

Også lag og organisasjoner kan bruke ordningen for å gjøre oppgraderinger i sitt nærmiljø. Når en kan søke kommunen om

1/3 støtte, samt få 50 % i spillemidler, bør dette kunne stimulere ulike frivillige lag og organisasjoner til å kunne stå for utbygging av slike anlegg.

Kommunen har et særlig ansvar for å sørge for at anlegga får nødvendig vedlikehold. Det må derfor avklares internt i kommunen hvem som har ansvar både for vedlikehold og planlegging av nærmiljø anlegg. Kommunen kan selv utføre vedlikeholdet eller skrive avtaler med frivillige lag.

(Foto – skater i Tananger. Trine B. Gausland)

10. Handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet Sola kommune

10.1. Prioritert liste handlingsplan

1. Sykleanlegg med flerbruksflate. "Sola Arena"
2. Havørn fotball – kunstgrasbane
3. Bybergsanden motocrossklubb – oppgradering av anlegg
4. Sola stadion – rehabilitering friidrettsbane
5. Åsenhallen – rehabilitering
6. Ball-løkke Skadberg skole
7. Rehabilitering av Dysjaland idrettshall
8. Rehabilitering av Dysjaland svømmehall
9. Skytehall i bedriftsidrettsanlegg
10. Sola BMX – BMX-bane med lys
11. Sola fotball: Kunstgrasbane Sola stadion
12. Sola brettseilerforening: Klubbhus
13. Sola baseball – bygging av bane
14. Våganer FK – bygging av 9er bane for kunstgras
15. Flerbrukshall Jåsund
16. Rehabilitering, garderobes/svømmeanlegg Solahallen
17. Forus bedriftsidrettsarena
18. Sola Turn: Basishall for turn
19. Bybergsanden motocrossklubb – klubbhus
20. Havdur IL – fotballhall
21. Turveg Hafrsfjord-Sørnes
22. Turveg Hellestø – Sele
23. Turveg Hafrsfjord- Joa
24. Turveg Hafrsfjord-Grannes
25. Turveg Hafrsfjord-Jåsund
26. Turveg Hafrsfjord-Snøde
27. Turveg Hafrsfjord-Sømme
28. Turveg Tananger Indre havn
29. Lysanlegg Ølbergskogen, turveg

10.2. Uprioritert liste over langsiktige behov

1. Rehabilitering Tananger svømmehall
2. Skatehall Dysjaland
3. Turveg Ølbergskogen – Rægestranda
4. Etablering av flere trimparker
5. Turvei Sørnes – Bærheim

10.3. Prioritert liste nærmiljøanlegg

1. Aktivitetsanlegg Haga skole
2. Ballbinge Skadberg skole
3. Røyneberg skole – delområde 1
4. Trimpark – Åsen
5. Sola ungdomsskole – nærmiljøanlegg
6. Nærmiljøanlegg Stangelandsenteret/Sola sentrum
7. Havdur IL – Nærmiljøanlegg håndball/sandvolleybane
8. Nærmiljøanlegg Håland skole.
9. Trimpark – Tananger og Tjelta

Litteraturliste/Kilder:

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2014 www.idrettsanlegg.no

Breivik G, Vaagbø O. Utviklingen i fysisk aktivitet i den norske befolkning 1985 – 1997. Oslo: Norges Idrettsforbund og Norges olympiske komité, 1998.

Folkehelseinstituttet – Folkehelseprofil for Sola 2014
<http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1124&sp=1&PDFaar=2014> 2014

Folkehelse i Sola – en oversiktsrapport over folkehelseutfordringene i kommune 2013

Fylkesdelsplanen for universell utforming 2014-2017: www.rogfk.no

Fylkesdelsplanen for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern 2003 www.rogfk.no

Handlings- og økonomiplan 2014-2017 Sola kommune: Styrke til å vokse.
<http://www.sola.kommune.no/handlings--og-oekonomiplaner> 2013

Handlingsplan mot fattigdom 2012-2015 Sola kommune 2012

Helsedirektoratet- anbefalinger fysisk aktivitet og stillesitting
<http://helsedirektoratet.no/folkehelse/fysisk-aktivitet/anbefalinger/Sider/default.aspx> 2014

Helsedirektoratet – Fysisk aktivitet og psykisk helse <http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/fysisk-aktivitet-og-psykisk-helse-et-tipshefte-for-helsepersonell-/Publikasjoner/fysisk-aktivitet-og-psykisk-helse-et-tipshefte-for-helsepersonell-.pdf> 2010

Idrettsregistreringen -oversikt over medlemskap. <http://idrett.speaker.no/>

Kulturdepartementet: Idrettsanlegg.no
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/Kampanjer/idrettsanlegg/Startsiden.html?id=487437> 2014

Kulturdepartementet: Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet 2007

Levekårsundersøkelsen. Levekår i Sola. <http://www.sola.kommune.no/levekaarsundersokelsen> Sola kommune 2013

Lov om folkehelse 2012 www.lovdata.no

Miljøverndepartementet T-1474. Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse 2009.

Regionalplan for Jæren 2014 www.rogfk.no

Regionalplan for folkehelse 2012 www.rogfk.no

Plan for idrett og fysisk aktivitet Nesodden kommune 2013 – www.nesodden.kommune.no

Plan for idrett og fysisk aktivitet og friluftsliv fra Sola kommune -2009 www.sola.kommune.no

Planstrategi Sola kommune – 2012 www.sola.kommune.no

Samferdselsdepartementet – Nasjonal transportplan 2014-2023

http://www.regjeringen.no/nb/dep/sd/tema/nasjonal_transportplan/nasjonal-transportplan-2014-2023.html?id=721757

SSB: Helseforhold, levekårsundersøkelsen 2012 <http://www.ssb.no/helseforhold>

SSB: Statistikk over befolkning www.ssb.no

Stortingsmelding 16 2005: Leve med kulturminner www.stortinget.no

Stortingsmelding 20 2007: Nasjonal strategi for å utjevne helseforskjeller www.stortinget.no

Stortingsmelding 26 2012: Den norske idrettsmodellen www.stortinget.no

Stortingsmelding 39 2001: Friluftsliv – en vei til høyere livskvalitet. www.stortinget.no

Stortingsmelding 39 2007: Frivillighet for alle www.stortinget.no

Stortingsmelding 47 2009: Samhandlingsreformen. www.stortinget.no

Ungdataundersøkelsen - Ung i Sola 2012: <http://www.sola.kommune.no/ung-i-sola-2012> 2013

Utkast til kommuneplan for Sola kommune 2015 – 2026 www.sola.kommune.no

Vedlegg:

Vedlegg 1: Begrepsavklaringer

Allsidig fysisk aktivitet:

Egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og lekpregede aktiviteter.

Allemannsretten:

Retten til fri ferdsel, opphold og aktivitet i utmark. Se forøvrig Friluftsløven.

Anleggsflater

Avsatt areal til utøving av organisert idrettslig aktivitet.

Arealplan:

Plan for hvordan grunn i et nærmere avgrenset område skal utnyttes. Arealplaner viser hvordan hus, veier, skoler m.m. skal ligge.

Flerfunksjonelle anlegg:

Anlegg hvor det kan utøves ulike aktiviteter både sommer og vinter.

Folkehelsearbeid

Samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme folkehelsen. I dette ligger nødvendigheten av å styrke verdier som gir det enkelte individ og grupper mulighet til å ta ansvar, delaktighet, solidaritet, mestring og kontroll over eget liv og situasjonen. (NOU 1998:18).

Fysisk aktivitet:

Organisert og egenorganisert trenings- og mosjonsaktiviteter, inkludert friluftsliv.

Friluftsliv:

Opphold og allsidig fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Kulturdepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

Friluftsområder:

Store, oftest uregulerte, deler av utmark som omfattes av allemannsretten. Det er ikke krav om parkmessig opparbeidelse, kun tilrettelegging for funksjon og bruk. Områdene benyttes til tur, friluftsliv, jakt, fiske, trim og aktiv trening. I reguleringssammenheng kan friluftsområder avsettes til spesialområder for friluftsliv (jf. Pbl § 25, nr. 6).

Friområder:

Avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen, kan være parkanlegg, turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser. I reguleringssammenheng er friområder en egen kategori (jf. Pbl § 25, nr. 4).

Grøntstruktur:

Områder som etter plan- og bygningsloven er gitt formålet "friområde", med underformål park, turvei, skiløype, lek, badeplass eller idrett/sport, samt naturområder, strandområder, vassdrag med randsoner, jordbruksareal, uregulerte grøntområder for friluftsliv, grønne fellesområder og annet. Med overordnet grøntstruktur menes nettverket av større, grønne arealer og hovedturtraseer (grønne lenker) mellom disse.

Helse:

Helse er å ha et overskudd i forhold til hverdagens krav (Peter Hjorth).

Idrett:

Aktivitet i form av konkurranse, eller trening i den organiserte idretten.

Idrettsanlegg:

Alle anlegg som er spesielt tilrettelagt for utøvelse av en/ flere idrett(er). Departementet opererer med følgende klassifisering i henhold til spillemiddelfordelingen:

- Mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg
- Nærmiljøanlegg
- Ordinære anlegg

Inaktiv:

Voksne som ikke er i bevegelse i henhold til de faglige anbefalingene om fysisk aktivitet (150 min. moderat fysisk aktivitet pr. uke og redusert stillesitting), karakteriseres som inaktive.

Nærmiljøanlegg:

Anlegg eller områder tilrettelagt for egenorganisert aktivitet, i tilknytning til bo- og/ eller oppholdsområder. Områdene skal være fritt allment tilgjengelige, primært for barn og ungdom. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg og/ eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg skal anlegget være for egenorganisert fysisk aktivitet. De skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet, eller konkurranseidrett.

Naturopplevelse:

Opplevelse er en subjektiv oppfatning av en ytre påvirkning av alle våre sanser. Graden av opplevelse for den enkelte er avhengig av egne grunnleggende verdier (den enkeltes indre landskap). Naturopplevelse er opplevelse hvor den ytre påvirkningen er knyttet til natur og naturelementer.

Ordinære anlegg:

Tilskudds berettigede anlegg som fremgår av "Forskrifter og bestemmelser om stønad av spillemidlene til anlegg for idrett og friluftsliv". De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund.

Revidering/revisjon:

En fullstendig saksbehandling, etter plan- og bygningslovens § 20-5, med sluttbehandling i kommunestyret. Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revidering av planen. Utføres minimum hvert 4. år.

Rehabilitering av anlegg:

Istandsetting av et anlegg som skal gi en vesentlig funksjonell og bruksmessig standardheving i forhold til dagens situasjon. Rehabilitering kan bety å tilpasse det til nye funksjoner og bruksområder.

Rullering:

Mindre vesentlige endringer av handlingsprogrammet. (**Handlingsplan** blir benyttet som begrep i planen, for at det ikke skal forveksles med budsjettet.) Så lenge rullering kun medfører endringer på prioriteringslisten av allerede oppsatte anlegg (og ikke vesentlige endringer for øvrig) aksepterer departementet at den politiske behandlingen delegeres til et hovedutvalg. Idrettsråd og andre involverte parter i kommunen bør få handlingsplanen til uttalelse.

Strategi:

Fremgangsmåte for å nå et mål.

Universell utforming – tilrettelegging for alle:

Universell utforming betyr at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk, skal utformes på en slik måte at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler. (Jfr. Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. Plan for universell utforming innen viktige samfunnsområder. Arbeids- og sosialdepartementet og Miljøverndepartementet, desember 2004)

Vedlegg 2: Anleggsregisteret til Sola kommune

Navn på anlegg	An.nr	Status	Klasse	Type anl.	Anl detaljer
Aktivitetsanlegg	1124005002	Planl	Kom-anl	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg
Baseballbane Sola	11240084	Planl	Kom-anl	Diverse anlegg	Baseballbane
BibliotEksistutvidelse	1124007301	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Kulturbygg - Bibliotek
Byberg strand	1124001401	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Badeplass
Bybergsanden Motorcrossklubb	1124008301	Eksist	Kom-anl	Motorsportanlegg	Motorcrossbane
Dysjaland Fritidsklubb	1124000405	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Kulturbygg
Dysjaland skole ballbinge	1124003201	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Dysjaland skole, Skateanlegg	1124000407	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Skateboardanlegg
Dysjaland skule klatreanlegg	1124004301	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg
Dysjaland skule klatreanlegg	1124004302	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Dysjalandhallen kunstgressbane	1124000406	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Dysjalandshallen	1124000401	Eksist	Kom-anl	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall
Dysjalandshallen	1124000402	Eksist	Kom-anl	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Dysjalandshallen	1124000403	Eksist	Kom-anl	Bad og svømmeanlegg	Stupeanlegg(inne)
Dysjalandshallen sandvolleyballbane	1124000404	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Sandvolleyballbane
Forus Bedriftsidrettsarene	1124008202	Planl	Kom-anl	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Forus Bedriftsidrettsarena	1124008205	Planl	Kom-anl	Squashanlegg	Squashanlegg
Forus Bedriftsidrettsarena	1124008206	Planl	Kom-anl	Idrettshus	Sosiale rom
Forus Bedriftsidrettsarena	1124008201	Planl	Kom-anl	Flerbrukshall	Flerbrukshall, storhall
Forus Bedriftsidrettsarena	1124008204	Planl	Kom-anl	Skyteanlegg	Skytterhus
Forus bedriftsidrettsarena	1124008203	Planl	Kom-anl	Skyteanlegg	Skytehall
Forus bedriftsidrettsarena	1124008207	Planl	Kom-anl	Idrettshus	Klubbhus
Forus Bedriftsidrettsarena	1124008208	Planl	Kom-anl	Aktivitetssal	Trimrom/helsestudio
Grannes grendahus	1124003401	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Grannes Skole - aktivitetsområde	1124005403	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Grannes skole ballbinge	1124005401	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Grannes skole klatrevegg	1124005402	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg
Grannesvågen	1124002301	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
Grannesvågen-løneset	1124002401	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Tursti
Hafrsfjord turvei	1124005801	Planl	Kom-anl	Friluftsliv	Turvei
Haga skole ballbinge	1124005001	ureal	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Havdurhuset	1124000504	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Idrettshus
Havørnhuset	1124000209	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Idrettshus
Hellestø - gapahuker	1124006103	ureal	Nærm-anl	Friluftsliv	Friluftsliv ikke definert
Hellestø strand	1124006101	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Badeplass
Hellestø-bybergstranda	1124003001	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Friluftsområde
Hellestø-bybergstranda	1124006102	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Tursti
Håland skule ballbinge	1124004201	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Hålandskogen sykkelanlegg	1124003601	Eksist	Kom-anl	Diverse anlegg	Velodrom
Hålandsmarka akebakke	1124003902	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Hålandsmarka ballbinge	1124003901	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge

Navn på anlegg	An.nr	Status	Klasse	Type anl.	Anl detaljer
Hålandsmarka klatreanlegg	1124003903	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Hålandsmarka Nærmiljøpark	1124006201	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Hålandsmarka turnbasseng	1124003904	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Hålandsskogen balløkke	1124000602	Nedl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Hålandsskogen o-kart	1124000603	Eksist	Nærm-anl	Kart	Nærmiljøkart
Hålandsskogen o-kart	1124000604	Eksist	Kom-anl	Kart	Orienteringskart
Hålandsskogen turorienteringsk	1124000605	Eksist	Kom-anl	Kart	Turkart
Hålandsskogen turveg	1124000601	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Turvei
Jærstrendene - rullestolmatte	1124001803	Eksist	Nærm-anl	Friluftsliv	Turvei
Kjelsberg akebakke	1124005101	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Akeanlegg
Kornberget barnehage aktivitetsanlegg	1124005904	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Kornberget barnehage Ballbane	1124005902	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbane
Kornberget barnehage klatrestokker	1124005901	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Kornberget barnehage silo	1124005903	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Kurs - formel 1 racing track	1124007802	ureal	Riksanlegg	Motorsportanlegg	Motorcross baneracing
Kurs kunstoffbane	1124007801	Planl	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Kursanlegg kunstgrasbane	1124007901	Planl	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Kursanlegg Sola kommune	1124007701	Planl	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Nærm-anl tananger	1124002001	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Turvei
Nærm-anl tananger	1124002002	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Nærm-anl tananger	1124002003	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
O-kart Åsenområdet	1124000117	Eksist	Nærm-anl	Kart	Orienteringskart
Ridesti	1124003905	Planl	Nærm-anl	Hestesportanlegg	Ridesti
Risnes tursti	1124002501	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Tursti
Rodamyr turvei	1124004601	ureal	Nærm-anl	Friluftsliv	Tursti
Rott skolehus	1124007101	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Kulturbygg - Allment kulturhus
Røyneberg skole - ballbinge	1124004004	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Røyneberg skole ballbane	1124004002	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Røyneberg skole- bordtennisshus	1124004005	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Bordtennisanlegg
Røyneberg skole jungelanlegg	1124004001	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Røyneberg skole klatrevegg	1124004003	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg
Sagå på Rott, kulturhus	1124006901	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Sandeparken pentanquebane	1124006501	ureal	Kom-anl	Aktivitetsanlegg	Petanquebane
Skadberg ballbinge	1124007002	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Skadberg balløkke	1124007003	Planl	Kom-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbane
Skadberghallen	1124007001	Eksist	Kom-anl	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall
Skiljaberghallen	1124000801	Nedl	Kom-anl	Skyteanlegg	Skytebane (inne)
Snøde grendehus	1124003501	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Snøde Nærm-anl ballbinge	1124005701	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Sola BMX	1124005301	Eksist	Kom-anl	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
Sola brettseileranlegg - lager	1124004801	ureal	Kom-anl	Idrettshus	Lagerbygg(ikke spes
Sola golfanlegg	1124003101	Eksist	Kom-anl	Golfanlegg	Golfbane 18 hull

Navn på anlegg	An.nr	Status	Klasse	Type anl.	Anl detaljer
Sola golfanlegg - 9-hol kortbane	1124003104	Eksist	Kom-anl	Golfanlegg	Korthullsbane
Sola golfanlegg - garasje	1124003110	Planl	Kom-anl	Idrettshus	Lagerbygg(ikke spes
Sola golfanlegg - treningsfelt vest	1124003108	Eksist	Kom-anl	Golfanlegg	Driving-Range
Sola golfanlegg - øvingsområde	1124003103	Eksist	Kom-anl	Golfanlegg	Driving-Range
Sola golfanlegg garderobebygg	1124003106	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Garderobebygg
Sola golfanlegg klubbhus	1124003105	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Klubbhus
Sola golfanlegg turvei	1124003102	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Turvei
Sola kulturhus	1124004401	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Sola land	1124001101	Eksist	Kom-anl	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Sola land	1124001102	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Sola land	1124001103	Eksist	Kom-anl	Friidrettsanlegg	Friidrett grusbane
Sola og regestranda	1124001802	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Tursti
Sola og regestranda	1124002701	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Friluftsområde
Sola Røde Kors aktivitetshus	1124004501	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Sola sandhåndballbane	1124004402	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbane
Sola sjø	1124001001	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Småbåthavn
Sola skole ballbinge	1124005501	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Sola stadion - skateanlegg	1124000113	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Skateboardanlegg
Sola Stadion - Skateanlegg II	1124000116	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Skateboardanlegg
Sola stadion - Turnhallen	1124000111	Eksist	Kom-anl	Turnanlegg	Turnhall
Sola stadion - Åsenhøgda	1124000114	Eksist	Nærm-anl	Friluftsliv	Friluftsområde
Sola stadionanlegg - ballbinge	1124000112	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Sola stadionanlegg-trimløype	1124000110	Eksist	Kom-anl	Skianlegg	Skiløype
Sola stadion-bane 1	1124000101	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Sola stadion-bane 1	1124000102	Eksist	Kom-anl	Friidrettsanlegg	Friidrett Kunststoffbane
Sola stadion-bane 2	1124000103	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Sola stadion-bane 3	1124000104	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Sola stadion-bane 4	1124000106	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Sola stadion-bane 5	1124000105	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Sola stadion-bane 6	1124000107	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Sola stadion-stadionhuset	1124000109	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Idrettshus
Sola turnhall	1124001201	Eksist	Kom-anl	Turnanlegg	Turnhall
Sola ungdomsskole ballbinge	1124004101	ureal	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Sola ungdomsskole frisbeegolfanlegg	1124004102	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Frisbeeanlegg
Solahallen	1124000301	Eksist	Kom-anl	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall
Solahallen	1124000302	Eksist	Kom-anl	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Solastadion- sandvolleyballbane	1124000115	Ureal	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Sandvolleyballbane
Solastranden	1124001801	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Badeplass
Solastranden golfanlegg - klubbhus	1124008102	ureal	Kom-anl	Idrettshus	Klubbhus
Solastranden golfklubb 18 hulls bane	1124008101	Eksist	Kom-anl	Golfanlegg	Golfbane 18 hull
Solaåsen fotbollsenter	1124004701	ureal	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball Treningshall 70x50
Solfa golfanlegg verksted	1124003109	Planl	Kom-anl	Idrettshus	Idrettshus

Navn på anlegg	An.nr	Status	Klasse	Type anl.	Anl detaljer
Soma leir	1124000901	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Soma leir	1124000902	Nedl	Kom-anl	Friluftsanlegg	Friluft grusbane
Stangeland skole - ballbinge	1124006401	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Storaberget bmx	1124002601	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
Storevarden skole ballbinge	1124005602	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Storevarden skole Nærm-anl 1	1124005601	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Sørnesvågen	1124002201	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Badeplass
Sørnesvågen sandvolleyballbane	1124002202	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Sandvolleyballbane
Tananger bmx-bane	1124001302	Nedl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
Tananger fritidsklubb	1124003703	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Kulturbygg - Allment kulturhus
Tananger kirke sandvolleyballbane	1124004901	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Sandvolleyballbane
Tananger Menighet - ballbinge	1124006001	Planl	Kom-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Tananger Menighet - gapahuk	1124006002	Planl	Nærm-anl	Friluftsliv	Friluftsliv ikke definert
Tananger stadion	1124000202	Eksist	Kom-anl	Friluftsanlegg	Friluft grusbane
Tananger stadion	1124000203	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Tananger stadion - bane 2	1124000208	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Tananger stadion - kunstgress	1124000201	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Tananger stadion kunstgressbane 2	1124000210	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Tananger svømmehall	1124000204	Eksist	Kom-anl	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Tananger svømmehall utegardero	1124000206	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Idrettshus
Tananger turveg/trimløype	1124001301	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Turvei
Tananger ungdomsskole - golv i gymsal	1124003704	Eksist	Kom-anl	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Tananger ungdomsskole ballbinge	1124003701	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Tananger ungdomsskole skateanlegg	1124003702	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Skateboardanlegg
Tananger Vest orienteringskart	1124003801	Eksist	Kom-anl	Kart	Orienteringskart
Tanangerhallen	1124000205	Eksist	Kom-anl	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall
Tanangerhallen	1124000207	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Tjelta idrettsanlegg	1124000501	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Tjelta idrettsanlegg	1124000502	Eksist	Kom-anl	Friluftsanlegg	Delanlegg friluft
Tjelta idrettsanlegg	1124000503	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Tjelta idrettsanlegg - sandvolleyballban	1124000506	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Sandvolleyballbane
Tjelta Idrettsanlegg gressbane 2	1124000505	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Turveg Hafrsfjord - Sørnes trase	1124006701	Planl	Kom-anl	Friluftsliv	Turløype
Turveg Tananger Ring-Risnes	1124003301	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Turvei
Vigdel strand	1124001601	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Badeplass
Vigdelstranda	1124002901	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Friluftsområde
Vigdelstranda tursti	1124001602	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Tursti
Våganer idrettsanlegg	1124000702	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Våganer idrettsanlegg	1124000703	Eksist	Kom-anl	Idrettshus	Idrettshus
Våganer idrettsanlegg - 7-er bane kunstg	1124000706	ureal	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Våganer idrettsanlegg - ballbinge	1124000704	Eksist	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Ballbinge

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2014 - 2024

Navn på anlegg	An.nr	Status	Klasse	Type anl.	Anl detaljer
Våganes idrettsanlegg - kunstgressbane	1124000701	Eksist	Kom-anl	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Våganes idrettsanlegg balløkke	1124000705	Planl	Nærm-anl	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Ytraberget	1124002101	Eksist	Nærm-anl	Friluftsliv	Tursti
Ølberg strand	1124001701	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Badeplass
Ølbergskogen - lysanlegg turveg	1124006301	Planl	Kom-anl	Friluftsliv	Turløype
Ølbergstranda	1124001702	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Tursti
Ølbergstranda	1124002801	Eksist	Kom-anl	Friluftsliv	Friluftsområde
Ølbergstunet	1124005201	Eksist	Kom-anl	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Åsenhallen	1124000108	Eksist	Kom-anl	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall

Vedlegg 3 – Utleie priser i kommunale anlegg og gymsaler frå 01.01.2015

Idrettslag og lag/foreninger tilhørende i Sola kommune får leie idrettshaller og gymsaler gratis. Det samme gjelder for kommunes bedriftsidrettslag, og vennegrupper der flere enn 50 % av deltakeren bor i Sola.

Kortidsleie:

Leia av idrettshall: Kroner 600,- pr time (1/2 sal kroner 350,-)

Leie av gymsal: Kroner 200,- pr time

Leie av svømmehall: Kroner 700,-pr time

Leie av fotballbane: Kroner 600,- pr time

Leie av garderober: Kroner 100,- pr gang

Kommersiell leie

Leie av idrettshall av kommunens idrettslag til inntektbringende arrangement: Kroner 15 000,- for en helg

Leie av idrettshall av andre enn kommunens idrettslag, 15 000 pr døgn for hall nummer 1, og kroner 7500,- for hall nummer 2.

Publikumspriser Svømmehaller

Enkeltbillett voksen: Kroner 50,-

Klippekort voksen: Kroner 350,- for 10 klipp

Enkelt billett student/honnør/barn: Kroner 30,-

Klippekort student/honnør/barn: Kroner 200,- for 10 klipp

Familiekort for 1 år: 1500,-

Halvårskort: 1000,-

Prisene er vedtatt av utvalg for kultur, samfunnsutvikling og miljø den 26.august 2014

Vedlegg 4. Medlemsoversikt

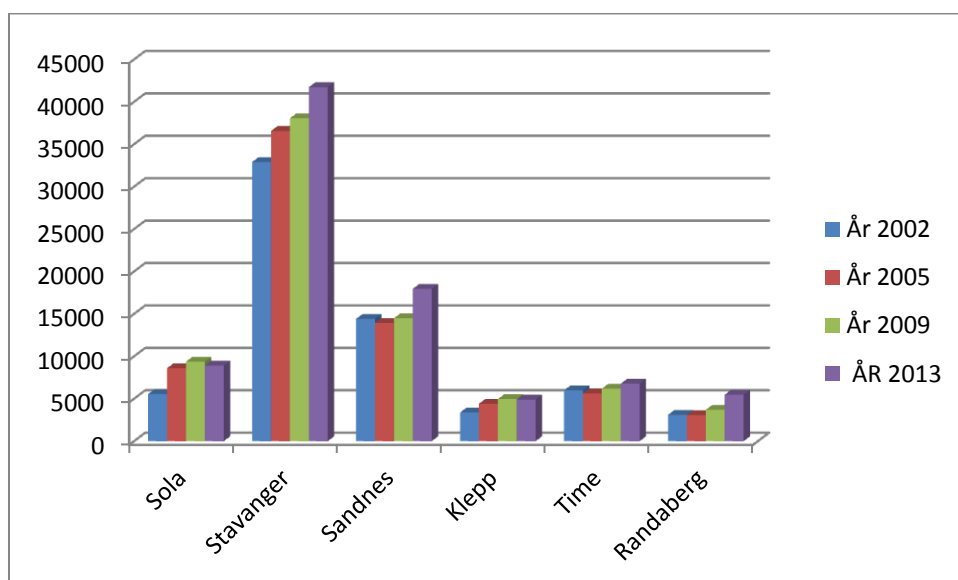
Medlemsutvikling i utvalgte kommuner 2002-2013.

Tabelloversikt over antall totalt medlemmer i idrettslag i utvalgte kommuner.

Kommune	År 2002	År 2005	År 2009	År 2013
Sola	5559	8596	9375	8912
Stavanger	32909	36574	38069	41734
Sandnes	14414	13940	14493	17958
Klepp	3383	4414	4969	4905
Time	5996	5637	6190	6781
Randaberg	3103	3078	3702	5477

Kilde idrettsregistreringen

Stolpediagram:

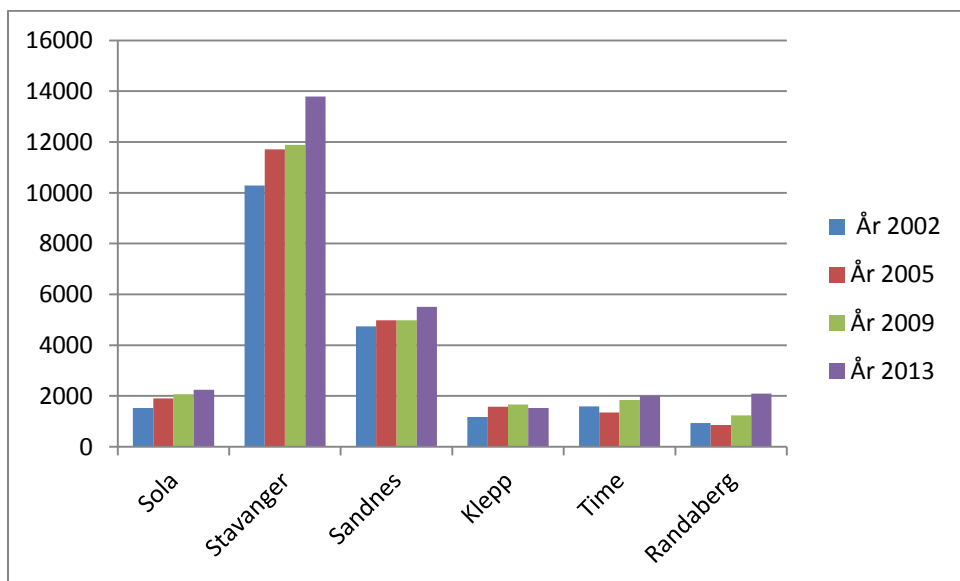
Medlemsutvikling barn og unge fra 6 til 12 år

Tabell:

Kommune	År 2002	År 2005	År 2009	År 2013
Sola	1532	1903	2069	2239
Stavanger	10288	11709	11889	13790
Sandnes	4743	4974	4983	5512
Klepp	1168	1578	1671	1528
Time	1587	1350	1846	1999
Randaberg	938	861	1231	2093

Kilde idrettsregistreringen

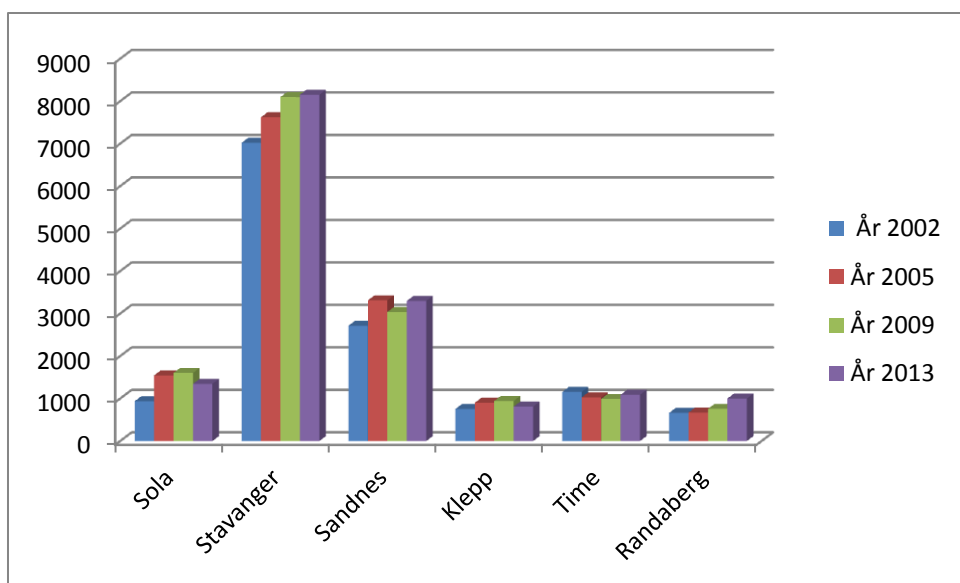
Stolpediagram:

Medlemsutvikling 13-19 år

Kommune	År 2002	År 2005	År 2009	År 2013
Sola	939	1547	1605	1347
Stavanger	7021	7623	8098	8152
Sandnes	2715	3313	3038	3298
Klepp	755	902	945	811
Time	1157	1030	992	1089
Randaberg	664	673	759	1002

Kilde idrettsregistreringen

Vedlegg 5 Sosiale ulikheter i fysisk aktivitet

En sjekkliste for alle som jobber med fysisk aktivitet

Denne sjekklisten har som mål å øke bevisstheten om sosiale ulikheter i fysisk aktivitet mellom grupper i samfunnet vårt. Punktene skal inspirere og gi ettertanke til de som planlegger fysisk aktivitet. Sjekklisten er ikke vitenskapelig testet, men ser på viktige områder man bør ta hensyn til.

Økonomiske forhold

Spørsmål til ettertanke:

- I hvilken grad tilbys gratis eller rimelige aktiviteter i ditt lokalområde?

Etnisitet

Spørsmål til ettertanke:

- Er det mulig å tilpasse informasjonen rundt aktivitetene, så flest mulig forstår og kjenner seg delaktige?
- Hvilke frivillige organisasjoner finnes i nærområdet som har tilbud til innvandrergreper?

Geografiske forskjeller

Spørsmål til ettertanke:

- Hvilke geografiske forskjeller finnes i ditt lokalområde når det gjelder fysisk aktivitet?
- Hvor i nærmiljøet finnes det tilbud om fysisk aktivitet?
- I hvilken grad når man aktiviteten med offentlige kommunikasjonsmidler?

Hvilke grupper?

Spørsmål til ettertanke:

- Hvilke grupper i lokalmiljøet er risikogrupper og har størst behov for å endre fysisk aktivitetsvaner?
- Kan disse gruppene vies særlig oppmerksomhet?
- Ønsker dere å nå alle eller en særskilt gruppe med aktiviteter?

Kjønn

Spørsmål til ettertanke:

- Tiltaler aktivitetene både kvinner og menn?

- Er budskap og opplegget rundt aktivitetene kjønnsnøytrale?
- Hvordan prioriteres tilgangen til lokaler og idrettsarenaer i kommunen?

Funksjonshemning

Spørsmål til ettertanke:

- Hvilke hindre kan det være for å delta?
- Hvordan kan man tilpasse aktivitetene slik at de blir tilgjengelige for alle?

Alder

Spørsmål til ettertanke:

- Er aktivitetene tilpasset folk i ulike aldersgrupper?

Aktivitetens utformning

Spørsmål til ettertanke

- Hvilke behov styrer utformingen av aktivitetene?
- Hvordan kan dere få ulike samarbeidspartnere og de berørte målgruppene med i planlegging av fysisk aktivitet?

Samarbeidspartnere for å redusere ulikheter i fysisk aktivitet

Fylkesmann, kommune, fylkeskommune, NAV, frivillige organisasjoner, helsetjenesten, skoler, barnehager, treningssentre, idrettslaget.

Spørsmål til ettertanke:

- Hvilke aktører kan dere samarbeide med i nærområdet?

Oppfølging og evaluering

Spørsmål til ettertanke:

- Hvilke type aktiviteter kan være interessante å evaluere?
- Hvordan følges aktiviteten og arbeidet opp?
- Hvilke type data trenger man for å måle antall deltakere i aktivitetene?

Sjekklisten tar utgangspunkt i en sjekklister fra Statens folkhälsoinstitut, Sverige i forbindelse med oppmerksomhetsuken for fysisk aktivitet og kosthold "Ett friskare Sverige".

www.fhi.se/ettfriskaresverige Januari 2011

Notater: